Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

Газетэмнай 1921 оной декабриин 21-һээ гарана | № 156 (13870) | 1972 оной июлиин 5, среда | Сэн 2 мүнгэн

ИНФОРМАЦИОННО МЭДЭЭСЭЛ

Байгша оной июлиин 4-дэ КПСС-эй областной комитедэй ...жээтэ пленум боложо, «Партийна документнүүдые һэлгэхэ ...хай» КПСС-эй ЦК-гай майн (1972 оной) Пленумэй тогтоо... дүүргэхэ талаар областной партийна организациин зорил... ...ууд тухай» асуудал зүбшэбэ. Партиин областной комите... нэгэдэхи секретарь нүхэр **А. У. Модогоев** элидхэл хээ.

Элидхэл тушаа **П. М. Павлов** — партиин Хориин райко... нэгэдэхи секретарь, **В. И. Титов** — партиин Кабанскын ...комой нэгэдэхи секретарь, **А. М. Баранов** — Улаан-Үдын ...комотивна депогой машинист, **В. Н. Вовк** — партиин Же...нодорожно райкомой нэгэдэхи секретарь, **И. Д. Даржаев** Гусиноозёрско шахтоуправлениин начальник, **К. П. Гусля...** — Улаан-Үдын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой ...хайн фермые даагша, **Г. А. Бондаренко** — Улаан-Үдын ...ационно заводой парткомой секретарь, **К. А. Албашеев** — ...ртиин Яруунын райкомой нэгэдэхи секретарь, **К. И. Миро...** — Мухар-Шэбэрэй аймагай «Заганский» колхозой ком...нер, **А. В. Пластинин** — партиин Бэшүүрэй райкомой нэ...эхи секретарь, **Р. Л. Бандеев**—Захааминай аймагай Баян...ой совхозой директор гэгшэд үгэ хэлээ.

«Партийна документнүүдые һэлгэхэ тухай» КПСС-эй ЦК-... майн Пленумэй тогтоолые партиин обкомой пленум бүри... ...һэн һайшаажа, партийна организацинуудай эмхидхэлэй ...он политическэ хүдэлмэри саашадань һайжаруулгада, ...ти доторхи ажабайдал эдэбхижүүлгэдэ партийна органи...цинуудай болон бүхы коммунистнуудай эдэбхи үүсхэл, ...шалхы шадабари дээшэлүүлгэдэ зорюулагдаһан дэлгэ...гы тогтоол баталан абаба.

...СС-эй XXIV СЪЕЗДЫН ШИИДХЭБЭРИ БЭЕЛҮҮЛХЫН ТҮЛӨӨ

...ЖЭЭЛ БЭЛЭДХЭЛГЭ — ...ГЭЭЛ ШУХАЛА ХЭРЭГ

В. ДУБРОВСКИЙ,
БурАССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшо.

...ал ажалай продуктнуудые ...ха, гүрэндэ худалдаха табан ...эй түсэбэй дүүргэлтэдэ ...2—1973 онуудай дүнгүүд ...дхэхы үүргэтэй байхань мэ... Хэрбээ эдэ жэлнүүдтэ ха...лагдаһан түсэб, социалис ...нуудаа бэелүүлжэ шадабал, ...ан дээрэ гарагдаха байна.

...айгша ондо республикымнай ...оз, совхозууд 63 мянган тон...яха, 120 мянган тонно һү, ... тонно нооһо гүрэндөө ху...аха уялгатай. Үнеэн бүриһөө ...жэлэйхиһээ 100—120 литр ...һү һааха, гүрэндөө дунда зэр... 340—350 килограмм шэг...тэй үхэрнүүдые тушааха зо...о табигданхай. Энэ жэлдэ ...зүйлэй тэжээл нёдондонойһоо 10 процент ехээр бэлэдхэ...һэн социалис уялга колхоз, ...зууднай абанхай.

...э жэлдэ хараалагдаһан эдэ ...б, уялгануудаа амжалтатай... бэелүүлжэ, СССР-эй тогто... табин жэлэй ойе нэрэтэй ту...гөөр угтаха гээшэ ажахы ...ой коллективүүдэй арюун ...а мүн. Саашадаа, 1973 он... ...рэл республикынгаа 50 жэ... ойе тэмдэглэхэдээ мүн лэ ...ай бэлэг эртээнһээ бэлдэхэ ...гдоно. Эдэ хоёр түүхэтэ, ...хэхы жэлнүүдэй түсэб, со...ис уялгануудай дүүргэлтэ ...түрүүн малдаа хэр зэргэ, хэр ... шанартай тэжээл бэлэдхэжэ ...һаа дулдыдаха байна.

...имэһээ һайн шанартай элдэб ...эй тэжээл хүсэд хүрэхөөр ...хожэ абаха гээшэ мүнөөдэ... ...эн шухала, нэгэдэхи зэр... хэрэг болоно. Энээндэ кол... совхозуудай бүхы хүсэн та...ха, хүдөөгэй ажалшад олоо...лсүүлэгдэхэ байна бшуу.

...гөөр энэ жэлэй тэжээл бэ...лгэ зүн дэгээн, амарха... үнгэрэшэхэ гэжэ һанахаар бэ... Юуб гэхэдэ, май, июнь һара...да хүйтэн байжа, хура бо... бага орожо, ногооной гараса ...аа. Тиимэһээ үбһэ хуряалга ...и газарта юрын болзорһоо ...шог захалжа, тэрэнние тон ...и болзорто үнгэргэхэ хэрэг...олохо байна ха юм.

...э ушарта ажахынуудай хү...рилэгшэд ажалаа һайнаар ...дхэхэ, тэжээл бэлэдхэлгэеэ ... һайн түхеэрэлгэтэйгөөр за...а, хурданаар ябуулха боло... Гидрометбюрогой мэдээсэлһэ...һоор, июль һара бороотой ...ар хүлеэгдэнэ. Энэ жэлдэ ...алан дээрэ наг шэбхэ, мине...а утэгжүүлгэ ехэ гаргагдаа. ...эһээ сабшалан, тарялан дээ...эзээлдэ хэрэглэхэ ургамал... һаала гараха байна. Һимаг...рэ бүгэдые саг соонь, һайн ...ртайгаар хуряажа абахаар ...хэ болоно бшуу.

...э тэжээл бэлэдхэхэ маши...эрэлтэнүүдэй ажахынуудта ...е һаань, энэ жэлдэ шэнэ ...нанууд олон абтаа. Эдэ бү...ехникые һайса заһабарилжа ...эхэ, тэжээл бэлэдхэхэ агре...удые, звенонуудые, брига...удые бүридхэхэ хэрэгтэй.

...э хуряалгые түргэнөөр ...хынгаа хажуугаар респуб... колхоз, совхозууд байгша ... 50 мянган тонно **сенаж** да... абаха түсэбтэй. Теэд ажа...уд гансахан түсэбөө дүүр...огсохогүй, харин тэрэнние ...өө 2—3 дахин ехээр дара...аха гэжэ оролдохо байна. ...аб гэхэдэ, сенаж гээшэ ... үбһэнһөө, силосһоо 30—40 ...ент ехэ шэмэтэй бшуу.

...өөр сенаж даралгада эртээн...элдэхэ хэрэгтэй. Нёдондо ...үдэлмэриие бэлдэлгэгүйгөөр ...жа, нилээд ехэ тэжээл гу...аһан байгаа. Үнгэрэгшэ жэ... алдуу, эндүүе энэ жэлдэ ...жа болохогүй. Нёдондоной... ...янар һургаал абамаар бэ...э, нэн түрүүн һайн шанар... сенаж дарахын тула цемен... ханалагдаһан, оёорлогдоһон ...шей хэрэгтэй. Траншей 3—4 ...н туршада ногоогоор дүүр...хэ ёһотой. Хоёрдохёор, нё...о ногоогоо һайса һэбэреэнгүй, ...г ехэтэйгээр, хэршэнгүйгөөр ... һэн. Энэ ушарта сенаж бо... шадангүй, муухан шанартай ... болоһон байха юм. Гурба...ар, ногоогоо һайса дараха, ...һэнь плёнкоор хушаха ...э олон газарта баримталаг...үй, ногоогоо гутаажа хая... байна. Иимэ ушар Загарайн аймагай «Гигант» колхоздо үзэгдөө һэн.

Байгша ондо һайн шанартай сенаж дарахын тула эртээнһээ 300—400 тонно орохо траншейнүүдые хүсэд хүрэхөөр түхеэрхэ, тус бүхэниинь цементээр ханалха гү, али түмэр-бетон зүйлнүүдые хэрэглэхэ шухала. Ханалагдаагүй траншей соо сенаж дараха ушар хоригдохо ёһотой.

Силос дараха хүдэлмэри эмхитэйгээр ябуулагдаха зэргэтэй. Тиихэдэ тэрэнние газар дээрэ дараха ябадал баһал хоригдохо байна.

Ногооной гурил гаргадаг «АВМ-04» машинануудые дүүрэн хүсөөрнь хэрэглэхэ тон шухала. Эдэ машинанууд мүнөөнһөө эхилээд, намар орой болотор хүдэлгэгдэжэ, тус бүхэнөөрнь 300-400 тонно гурил гаргаха эрилтэтэй. Мүнөө үедэ хуһа, уляаһа, бургааһанай набша намаа суглуулжа, «АМВ-04» машинаар буйлуулжа, гурил болгоходо, угаа һайн гэжэ урда жэлнүүдэй дүршэл харуулна. Тиимэһээ үдэр саг гээнгүй, колхоз, совхоз бүхэндэ набшаһата тэжээл бэлэдхэхэ хүдэлмэри үргэн далайсатайгаар ябуулагдаха зэргэтэй. Энэ хүдэлмэридэ хүдөөгэй ажалшад, һургуулиин һурагшад олоор хабаадуулагдаха болоно.

Набшаһата тэжээл хони хурьгадта тон һайн, витаминтай хоол болоно. Энээндэ хонишодой бригаданууд эдэбхитэйгээр хабаадажа, набша намаа зүбөөр хатаажа, һайнаар хадагалха хэрэгтэ анхарха уялгатай.

Энэ жэлдэ ногооной набтараар ургахые хараада абажа, тэрэние гар хажуураар сабшаха хэрэгтэ ажахынуудай хүтэлбэрилэгшэд ехээр анхарха болоно. Энэ ушарта гар хажууршадаар эгээл олон хүнүүдые табиха байна. Энээндэ мүн лэ бэлдэхэ хэрэгтэй.

Мүнөө жэлдэ хаа хаанагүй **һайжаруулагдаһан бэлшээрн** түхеэрэгдэжэ, хорёологдожо байнхай. Зүгөөр иимэ бэлшээри түхеэрхэ технологи наринаар сахигдаха зэргэтэй. Зарим газарта тэрээндэ хайша хэрэгээр хандажа бии болгожо байһан бэлшээреэ муудуулна. Жэшээнь, Сэлэнгын аймагай Тельманэй нэрэмжэтэ колхоз һайжаруулагдажа байһан бэлшээри дээрээ минеральна утэгжүүлгэ үлүү ехээр оруулжа, ногооень галдажархёо. Түнхэнэй аймагай «Сибиряк» колхоздо таримал хүсы үбһэнэй ургахые хүлеэнгүйгөөр 15—20 гектар тарилгые дахин хахалжархёо.

Гадна суглуулжа абаһан тэжээлээ зүбөөр хэрэглэхэ, түрүү ажахынуудай жэшээгээр үбһэ, зелёнко, һолоомо хэршэжэ, бутаруулһан ороохо болон белок элбэгтэй бодосуудаар худхажа, **холимол тэжээл** бэлэдхэхэ хэрэгые мүнөөнһөө анхарха байна. Тэрээнгүйдэ абтаһан тэжээл дүүрэнээр хэрэглэгдэжэ шадагдахагүй байна ха юм. Иимэ холимол тэжээл колхоз, совхозуудай түб һууринда гү, али нэгэ газарта бэлэдхэхэ шухала.

Мүн олонхи колхоз, совхозуудта ургуулагдаһан **куузнку** зүбөөр хадагалагданагүй, нилээд ехэ хубинь гутаагдана. Олонхи ажахынууд тэрэнээ намартаа эдюулжэ һалгааха зорилго табяад, тэрэ үнэтэ ургамалаа иишэ тиишэнь үридэг, хэм хэмжүүргүйгөөр малдаа үгэдэг заншалтай. Иимэ ябадал энэ жэлдэ тэсэхээр бэшэ.

Колхоз, совхозуудай тарялан дээрэ ургуулагдаһан куузику тусхай дулаан байрада хадагалагдаха зэргэтэй. Тиимэ байрын үты байбал, дээрээ һарабшатай шала дээрэ тэрэнээ сомоод, хүргэжэрхихэдэ хамаагүй. Үбэлдөө иимэ тэжээлые дулаан байрада оруулжа гэдхээхэдэ һайн.

Эрхүүгэй областьдо куузику бусад ургамалнуудтай холижо, силос болгон дарадаг байна. Манайшье республикада энэ арга үргэнөөр дэлгэрүүлэгдэнэ.

Колхоз, совхоз бүхэн тэжээл бэлэдхэхэ талаар урдаа табигдаһан зорилгонуудаа амжалтатайгаар шиидхэхын тула хүдөөгэй ажалшадай, механизаторнуудай дунда социалис мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлжэ, түрүүшүүлые али болохоор урмашуулха байна. Тиигэжэ колхоз, совхоз бүхэн тэжээл бэлэдхэхэ түсэбөө заабол бэелүүлхын түлөө бүхы арга боломжонуудаа хэрэглэхэ уялгатай.

АРБАДАХИ МҮРЫСӨӨН

(Хони хайшалалгаар Ивалгын ОПХ-да болоһон республикын хонишодой мүрысөөнһөө).

Хонидой нооһо түргэнөөр, һайн шанартайгаар хайшалха һорилдоон республика дотор жэл бүри үнгэргэгдэдэг болонхой. Һаяхан, июниин 30-да, Ивалгын туршалга-үйлэдбэриин ажахыда иимэ ээлжээтэ арбадахи һорилдоон боложо үнгэрөө.

Энэ һорилдооe БурАССР-эй хүдөө ажахын министрэй орлогшо И. Ф. Воробьев нээһэн байна. Һорилдоондо Баргажанай, Улаан-Үдын, Яруунын, Хурамхаанай аймагуудай ажахынуудай бэрхэ хайшашад суглараа. 10-дахи һорилдооной туг үнгэрэгшэ жэлэй чемпионууд Бимба Базаров (Ивалгын ОПХ), Ханда Малатхаева (Баргажанай аймагай Хилганын колхоз) гэгшэд үргэһэн байна.

Һорилдоондо хабаадагшад жээрэб барижа, гурбан бүлэг болоод, мүрысэжэ оробо. Хүн бүхэн нэгэ хониной нооһо хайшалжа туршаад, 5—5 хони хиргаха уялгатай.

Мүрысэгшэдтэ шанга эрилтэ табигдана. Хүн бүхэн хониёо өөһэдөө таһалга сооһоо баряад, уянгүйгөөр хайшалха юм. Нэгэ хони хайшалхада 2 минута 30 секунда үгтэнэ. Тэрэнһээ ехэ саг гаргашалбал, 10 секунда бүриинь түлөө 1 балл хороохо болоно. Хонидой бэедэ нооһо үлөөнгүйгөөр, арһыень гэмтээнгүйгөөр хайшалһан хүн 40 балл абахаар тогтоогдонхой. Хайшалагдаһан нооһониинь һайн шанартай, дабхар хайшалагдаагүй, хэлхытэрээ байбал, 30 балл табиха жэшээтэй. Нооһо дабхар хайшалһанай түлөө баллынь хороохо юм. Түрүүшынгээ хони муугаар хайшалһан хүнүүд һорилдоондо хабаадаха эрхэеэ хаһагдахаар тогтоогдонхой.

Һорилдооной дүн дүрбэн янзаар гаргагдахаар хараалагданхай. Эгээн түрүүн команданууд хоорондоо мүрысэнэ. Удаань эрэшүүлэй, эхэнэрнүүдэй дундаһаа эрхимүүдые тодорхойлжо, чемпионой нэрэ зэргэ олгогдохо. Дүрбэдэхинь залуу хайшашадай һорилдооной дүн амяараа гаргагдаха юм.

Уданшьегүй электромашинканууд таршаганажа, мүрысэгшэдэй дунда шанга тулалдаан захалба.

Хүнүүд нёдондо жэлэй чемпион Бимба Базаровай захаар эрьесэлдэнэ. Тэрэ хонидые түргэнөөр хайшалха мэргэжэлдэ яһала һуранхай гэжэ мэдэхээр. Бимба Базаров даалгагдаһан 5 хониёо 24 минута соо хайшалжа дүүргэв. Судьянар хонидой хэр һайнаар хайшалагдаһые, абтаһан нооһоной шанарые наринаар шалгана. Урда жэлэй чемпион хонидоо һайн шанартайгаар хайшалха гэжэ оролдожо байһаар бага зэргэ удааржа, нилээд балл алдаа. Бүхыдөө тэрэ 85 балл абаа.

Баргажанай аймагай Уланай колхозой хайшашан Аюур Бадмаев хонин бүхэнние 4 минута 36 секунда соо хиргажа, дүн хамта 84 балл олобо.

Хоёрдохи ээлжээндэ хайшалагшадай дундаһаа үнгэрэгшэ жэлэй чемпион Ханда Малатхаева шадабаритай бэрхэ байһанаа харуулаа. Тэрэ хонин бүхэнние дунда зэргээр 2 минута 44 секунда соо хайшалаа. Шанарыньшье яһала һайн байгаа.

Гурбадахи ээлжээндэ хүдэлэгшэдэй дунда Баргажанай аймагай Уланай колхозой хайшашан Цырен Очиров шалгаржа гараа. Тэрэнэй шадабаритай бэрхээр ажаллахыень хүнүүд хаража, ехээр һонирхоо. Тэрэ хонин бүхэнние 3 минута 58 секунда соо хиргажа, бүхыдөө 88,8 балл олоо.

Дүрбэдэхи ээлжээндэ Улаан-Үдын аймагай «Коммуизм», «Улаан Оронго» колхозуудай хайшашад хабаадана. Эдэнэр һорилдоондо гэогдэжэ ерэһэн байна. Тэндэ залуу басаган Сэсэгма Жамбалова хурдан бэрхээр хүдэлжэ, хүнүүдэй анхарал татаба. Энэ хайшашан дүн хамта 87,2 балл оложо гараа.

Һорилдооной дүүрэһэн хойно дүн гаргагдаба. Хайшашадай эрэшүүлэй командануудай дундаһаа Улаан-Үдын аймагай «Коммунизм» колхозойхид эрхимлэжэ, дамжуулгын кубок, 1-дэхи зэргын диплом болон мүнгэн шанда хүртөө. Эхэнэр хайшашадай командануудай дундаһаа Баргажанай аймагай Хилганын колхозойхид дабажа, 1-дэхи зэргын диплом, мүнгэн шан абаа.

Эрэшүүлэй хоорондо болоһон һорилдоондо Баргажанай аймагай Уланай колхозой хайшашан Цырен Кушеевич Очиров түрүүлжэ, республикын чемпионой лентэ зүүжэ, диплом, мүнгэн шанда хүртөө. Эхэнэрнүүдэй дундаһаа Ханда Малатхаева дахин эрхимлэжэ, республикын чемпионой лентэ нэмэрижэ, диплом, мүн шан абаа. Бимба Базаров, Баргажанай аймагай Хилганын колхозой хайшашан Светлана Хаптагаевна Сантуева гэгшэд хоёрдохи һууринуудые эзэлжэ, республикын эрхим хайшашадай нэрэ зэргэ оложо, мүнгэн шанда хүртэһэн байна.

Залуу хайшашадай командануудай һорилдоондо Ивалгын дунда һургуулиинхид түрүүлжэ, республикын Гэгээрэлэй министерствын дамжуулгын кубок абаа. Мүн залуу хүбүүдэй хоорондохи мүрысөөндэ Улаан-Үдын аймагай «Коммунизм» колхозой хайшашан Баяр Цыремпилов булижа, республикын залуу эрхим хайшашан гэһэн нэрэ солотой боложо, БурАССР-эй Гэгээрэлэй министерствын шагналда хүртэһэн байна. Энэ һорилдооной 2-дохи һуури Ивалгын дунда һургуулиин һурагша Содбо Доржиев эзэлжэ, БурАССР-эй Гэгээрэлэй министерствын үнэтэ бэлэг абаа.

Залуу басагадай дунда болоһон шанга тэмсэлэй эсэстэ Улаан-Үдын аймагай «Коммунизм» колхозой хайшашан Сэсэгма Жамбалова эрхимлэжэ, эрхим хайшашанай солодо хүртөө. 2-дохи һуурида Яруунын аймагай «Коммунизм» колхозой хайшашан Ульяна Батуева гараа.

Республикын хайшашадай һорилдоондо эрхимлэһэн Ц. Очиров, Х. Малатхаева, Б. Базаров, С. Сантуева, Б. Цыремпилов, С. Жамбалова гэгшэдтэ июлиин 5—6-да Эрхүүгэй областьдо болохо зональна һорилдоондо ошохо эрхэ олгогдоо. Залуу хайшашан С. Доржиев Бүхэроссин һорилдоондо хабаадаха болонхой.

Хайшашадай заншалта 10-дахи һорилдоон тушаа ажаглалта хэмээр байна. Нэн түрүүн энэ һорилдоондо хонеёр баян Зэдын, Сэлэнгын, Хяагтын, Мухар-Шэбэрэй, Хэжэнгын, Бэшүүрэй аймагуудай ажахынууд орой хабаадаагүй үлэһэниинь гэмшэлтэй. Энэ һорилдооe эмхидхэһэн республикын Хүдөө ажахын министерство бэлэдхэлэй хүдэлмэри һулаар ябуулаа гэжэ сэхэ хэлэлтэй. Саашадаа иимэ һорилдоонууд эмхи туримтайгаар үнгэргэгдэхэ бээз гэжэ найдая.

Б. ГЫЛЫКОВ,
манай корр.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: 1. Эрэшүүлэй дундаһаа хайшашадай һорилдоондо 2-дохи һуури эзэлһэн Б. БАЗАРОВ. 2. 1972 ондо хонидой нооһо хайшалалгаар эхэнэр хайшашадай дундаһаа республикын чемпион болоһон Х. МАЛАТХАЕВА.

Ц. ЦЫРЕНЖАПОВАЙ фото.

Үүсхэл гаргаһан ажахыда

МАЛШАД ҮГЭДӨӨ ХҮРЭНЭ

Зунай бэлшээриин хаһада үхэр малаа һайнаар адуулжа, гүрэндэ тушаагдаха малай шэгнүүр сүүдхэдэ 1.000 грамм хүрэтэр нэмээхэ үүсхэл гаргаһан манай колхозой мал адуулагшад абаһан уялгаа бэелүүлхын тула үнгэрһэн һарада яһала габшагайгаар ажаллажа гараа. Һаяхан бэлшээн таргалуулагдажа байһан малаа шэгнэжэ үзэһэн байнабди.

Хура бороогүй, ган гасуур байбашье, манай дүршэл ехэтэй малшад Василий Иванович Бахманов, Иван Андреевич Зубарев гэгшэд Сүхэ мүрэнэй саада тээхи бэлшээридэ үхэрнүүдээ үдэр һүнигүй адуулжа, июнь һарада шахамал бүхэнэйнгөө шэгнүүр сүүдхэдэ мянган граммаар нэмээжэ шадаа. Эдэ хоёрто тус бүридөө 260 килограммтай 156 эрэ хашараг даалгагдаһан юм. Зунай бэлшээриин 100 үдэртэ үхэр бүхэнэйнгөө шэгнүүр зуун килограммаар нэмээжэ, намартаа тэдэнээ 360 килограммда хүргэжэ, тушааха зорилто урдаа табинхай. Тиигэжэ эдэнэр түрүүшын бэрхэшээлые амжалтатайгаар дабан гаража, хэлэһэн үгэдөө хүрөө.

Мүн эдэнэртэй зэргэлээд тооной ажалладаг малшад Иван Андрианович Лапин, Анатолий Михайлович Колодин гэгшэд харууһалдаг хашарагуудайнгаа шэгнүүр сүүдхэдэ 800 граммаар нэмээһэн байна.

Тус бүридөө 120 эмэ хашараг харууһалдаг үхэршэд Николай Новоселов, Василий Вылков гэгшэд малайнгаа шэгнүүр сүүдхэдэ 900 граммаар ехэ болгоһон байна. Эдэнэрһээ Николай Бутин Николай Тимухин хоёр дутуугүй ажаллажа, хашарагуудаа мүн лэ сүүдхэдээ 900 граммаар таргалуулһан байна.

Ган гасуур сагай тохёолдоһонтой дашарамдуулан, колхозой бүхы мал үдэр һүнигүй бэлшээгдэжэ байна. Тиихэдээ һула, үлбэр малдаа таряа талханай зүйл нэмэжэ үгэлсэнэбди.

Гадна мал адуулагшадта колхозой ветеринарна хүдэлмэрилэгшэд ехэ туһа хүргэнэ. Тэдэнэр үхэрнүүдэй гуур үгы хэхэ, бэеынь һоно батаганаанда эдюулхэгүй эмээр сүршэхэ хэмжээнүүдые бэелүүлнэ. Бэлшээн таргалуулагдажа байһан малай гүүртэ бүхэндэ ДУК түхэлэй тусхай машинаар арбан хоног бүри ошожо, малынь эмээр сүршэдэг заншалтай. Энэ ушарта мал зоболгүй бэлшэдэг, таргалдаг байха юм.

Зунай бэлшээридэ байһан мал уһаар, тэжээлэй дабһаар дутаагданагүй.

Хэды бэрхэшээлнүүдэй тохёолдобошье һаань, колхозой малшадай абаһан уялгаяа бэелүүлхэнь лабтай.

И. ОСЕЕВ,
Хяагтын аймагай «Дружба» колхозой түрүүлэгшэ.

НОРМОЁО ДҮҮРГЭДЭГГҮЙ ХҮН ҮГЫ

«Сагаан алта» суглуулгые зүбөөр, һайнаар эмхидхэхэ, хонидой нооһо эрхим шанартайгаар абахын тула энэ жэлдэ Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз Гэгээтэ гэжэ газарта хайшалалгын томодхогдоһон пункт бии болгоо һэн.

Эндэ 60 оньһон хайша тодхогдонхой. Хайшалагдаһан нооһо шэгнүүр дээрэ абаашаха, класс классаарнь илгаха газарта зөөхэ, удаань багсалан даража, мэшээглэхэ хүдэлмэри хуу оньһожоруулагданхай. Хайшалагша бүхэн хониноо абаһан нооһоёо залгаа ябажа байдаг транспортёр дээрэ өөрынгөө номертойгоор хээд ябуулдаг. Тэрэниинь шэгнүүршэн, классировщигууд тодожо абана. Тиигэжэ нооһо зөөлгэһөө хэдэн хүн сүлөөрөө.

Үдэр бүри жаран оньһон хайшань һаадгүй хүдэлхэдөө, 1.300 хүрэтэр хониной нооһон абтана. Олон жэлдэ хүдэлһэн дүршэлтэй хайшалагшад Капитолина Югова, Мария Коршунова үдэр соо 30—30 хониной нооһо хайшалха нормотой аад, үдэр бүри 70—71 хонидые «нэхы дэгэлһээнь» һалгаана. Мүн юһэдэхи классай һурагша Зоя Ванзанова 25 хониной нооһо абахын орондо, үдэртөө ходо 35—40 хониной нооһо хайшалдаг юм. Юрэдөө эндэ үдэрэйнгөө даабари дүүргэдэггүй хүн үгы шахуу.

Олон хонидой нооһо һайн шанартайгаар хайшалхадаа, хүнүүд ажалай түлөөһэшье горитой абана. Жэшээлхэдэ, бэрхэ хайшалагшад К. Югова, М. Коршунова болон бусад үдэрэйнгөө даабариие 200 процент хүрэтэр дүүргэжэ, үдэр соо 9—10 түхэриг абана.

Тус пунктда хайшалагшадай дунда социалис мүрысөөн һайнаар эмхидхэгдэнхэй. Эндэнь тусхай самбар дээрэ хэн хайшалагша үдэрэй хэды хонидой нооһо абааб, хэн түрүүлжэ, хэниинь гээһдэжэ ябанаб гэжэ тодоор харуулагдана.

Энэ томодхогдоһон пунктда 12 хүдэлмэриин үдэр соо 14,5 мянган хониной нооһон абтаха юм.

Тэрэнһээ гадна, колхоздо холын бэлшээридэ байһан хонидой нооһо хайшалхын тула тус тустаа 12 оньһон хайшатай нүүдэл хоёр агрегат эмхидхэгдэнхэй. Тиигэжэ колхоз бүхы 35 мянган хонин һүрэгэйнгөө нооһые хоёр недели соо хайшалжа дүүргэхэ зорилготой.

В. ЖАРКОЙ.

Зэдын аймаг.

Советскэ Союзай ба Кубын хоорондохи хани барисаан бэхижэнэ

Кубын Коммунис партиин Центральна Комитедэй Нэгэдэхи секретарь, Кубын Республикын Революционно правительствын Премьер-Министр Фидель Кастро Рус Советскэ Союзай Коммунис партиин Центральна Комитедэй, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй, СССР-эй правительствын хүндэлэлдэ зорюулжа, Кубын Республикын посольстводо июлиин 3-да уулзалга хээ.

КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүд, КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүндэ кандидадууд, КПСС-эй ЦК-гай секретарьнар, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшын орлогшонор, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшонор, министрнүүд, СССР-эй Гүрэнэй комитедүүдэй түрүүлэгшэнэр, наука ба соёлой ажал ябуулагшад, лётчик-космонавтнууд, сэрэгэй начальнигууд, совет олониитын түлөөлэгшэд уулзалга дээрэ байлсаа.

Фидель Кастротай суг ябалсаһан Кубын Республикын партийна ба гүрэнэй ажал ябуулагшад мүн лэ байгаа.

Советскэ Союзда байдаг хэдэ хэдэн түлөөлэлгын зургаануудые толгойлогшонор айлшадай дунда бии байгаа.

Нүхэд Фидель Кастро Рус, А. Н. Косыгин уулзалга дээрэ үгэ хэлэжэ, альга ташалгаар угтагдаа.

Уулзалга аха дүү ёһоной, хани халуун оршон байдалда үнгэрөө.

(ТАСС).

ЛЮБЕРЕЦКЭ ХҮДӨӨ АЖАХЫН МАШИНА БҮТЭЭЛГЫН ЗАВОДТО СОВЕТ-КУБЫН ХАНИ БАРИСААНАЙ МИТИНГ БОЛОБО

Кубын Коммунис партиин Центральна Комитедэй Нэгэдэхи секретарь, Кубын Республикын Революционно правительствын Премьер-Министр Фидель Кастро Русые, тэрээнтэй суг ябаһан Кубын партийна ба гүрэнэй ажал ябуулагшадые Люберецкэ Ухтомскиин нэрэмжэтэ хүдөө ажахын машина бүтээлгын заводой коллектив июлиин 3-да хаһи халуунаар угтаа.

Нүхэр Фидель Кастро Рустай хамта КПСС-эй ЦК-гай секретарь К. Ф. Катушев, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо В. Н. Новиков, партиин Московско областной комитедэй нэгэдэхи секретарь В. И. Конотоп, Тракторна ба хүдөө ажахын машина бүтээлгын министр И. Ф. Синицын, Советскэ Союзһаа Кубын Республикада байдаг элшэн сайд Н. П. Толубеев эндэ ерэлсээ.

Заводоуправленидэ хани халуун, нүхэрэй ёһоной хөөрэлдөөн болоо. Хүдөө ажахын машина бүтээлгын орон доторхи томо заводуудай нэгэнэй түүхэ тухай, юһэдэхи табан жэлэй түсэбэй даалгабаринуудые дүүргэжэ байһан коллективэй ажалай амжалтанууд тухай предприятиин директор, Социалис Ажалай Герой С. П. Попов хөөрэлдөөнэй үедэ хэлэжэ үгэһэн байна.

Кубада саахарай тростник хуряаха түрүүшын комбайн 1964 ондо эндэ бүтээгдээ һэн. Эдэ комбайнууд Кубын мэргэжэлтэдэй зүгһөө үндэр сэгнэлтэ абаа. 1964 оной комбайн мүнөө нарижуулан һайжаруулагдажа, эрхим һайн самоходно машина байгуулха арга олгоо. Кубын ханинарай захилаар заводой коллектив энэ оной эсэс хүрэтэр хэдэн арбаад нимэ машина бүтээхэ юм. 1905 оной революциин баатар машинист А. В. Ухтомскиин памятнигай дэргэдэ нүхэр Фидель Кастро ошоһон байна. Ухтомскиин нэрэ заводто олгогдоһон байна бшуу.

Хүндэтэ айлшан цехүүдтэ ороо, хүдэлмэришэдтэй хөөрэлдөө, предприятиин бүтээжэ гаргадаг хүдөө ажахын машинануудые хараа.

Хоёророной гүрэнэй тугуудаар, амаршалгын транспарантнуудар гоёон шэмэглэгдэһэн заводой талмай дээрэ совет-кубын хани барисаанай митинг болоо.

Кубын Республикын ба СССР-эй гүрэнэй гимннүүд гүйсэдхэгдөө.

Заводой парткомой секретарь В. П. Литвин Кубын хүндэтэ айлшаниие амаршалаад, Кубын арадта совет хүнүүдэй хани ёһоор, аха дүүгэй талархалтайгаар хандадаг байһые элирхэйлэн мэдүүлээ. Шудхалаагай цехэй хэбшэн А. И. Капырин, үрэмдэгшэ комсомолка В. Бутурлова үгэ хэлэхэдээ, нүхэр Фидель Кастрые амаршалаа.

Сугларагшадай зүгһөө х...луунаар уттагдаһан нүх... Фидель Кастро митинг дээрэ үгэ хэлээ.

(ТАСС).

КПСС-эй РАЙКОМУУДҺАА МЭДЭЭСЭНЭ

ХОРИ

Хандагайн леспромхоз нёдондо муугаар хүдэлжэ гараа. Үйлэдбэриин даабаринууд дүүргэгдээгүй һэн. Энэ жэлэй эхинһээ эндэхидые һайнаар хүдэлнэ гэхын аргагүй. Отолгдоһон модон ой сооһоо дууһан шэрэгдэнэгүй, үлөөдэһэн ехэ байдаг. Тиигэжэ хэһэн, бүтээһэн юумэнлээ ехэ гаргаша хэнэ. Ганса түрүүшын гурба һарын туршада аяар 21,8 мянга гаран түхэриг мүнгэ үлүү гаргашалаа. Хүдэлмэришэдэй ажалһаа гээгдэхэ, һамшаха, зайгуултаха ушар олон үзэгдэнэ.

Эдэ дутагдалнууд эмхидхэлэй хүдэлмэриин һулаһаа, предприятиин инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй дааһан хэрэгтээ харюусалгагүйгөөр хандадагһаа, коллективэйнгээ ажалшадые хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ эдэбхитэйгээр оролсодоггүйһөөнь дуладана.

Дутагдалнууд тушаа шанга шүүмжэлэл предприятиин коммунистнуудай хамтын суглаанай болохо үедэ гараһан байна. Партийна организациин гэшүүд саашадаа иимэ байдал эбсэшэгүй гэжэ тоолоод, хүтэлбэрээ нарижуулан һайжаруулхыень леспромхозой парткомдо эрилтэ табиба.

Г. ХАГОЕВ.

ХЭРЭН

КПСС-эй Түнхэнэй райкомой бюрогой заседани боложо, «Восточные Саяны» колхоздо һү абалга ба гүрэндэ худалдалга тухай асуудал зүбшэн хэлсэгдээ. Колхозой түрүүлэгшын орлогшо И. Ж. Сартохоев тус асуудалаар бюро дээрэ элидхэбэ.

Һүүлэй үедэ элдэб шалтагаанаар, нэн түрүүндэ һаалишад, малшадай дунда эмхидхэлэй хүдэлмэриин һулараһанһаа боложо, тус колхоздо һү һаали дээшэлнэгүй, энээн тушаа колхозой правлени ба партийна организаци зохихо хэмжээ абанагүй гэжэ бюро дээрэ шанга шүүмжэлэл гараба.

Зунай бэлшээриин үедэ һү һаали эрид дээшэлүүлжэ, һаалишад болон мал адуулагшадай дунда социалис мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлхэ эрилтэ колхозой правленидэ, партийна организацида КПСС-эй райкомой бюро табиба.

НАРҺАТА

Партиин Яруунын райкомой бюро дээрэ нниитын малда үбһэ тэжээл бэлэдхэлгэдэ, силос даралгада бэлдэхэ талаар Нарһатын совхозой дирекциин, партийна комитедэй ябуулжа байһан хүдэлмэри тухай асуудал харагдаба.

Совхозой директор Д. Д. Дамеев, парткомой секретарь С. Г. Цыренов гэгшэд тоосоһон байна.

Зүбшэн хэлсэһэн асуудалааараа бюро дэлгэрэнгы тогтоол батадан абаба.

Манай корр.

Түрүү хүн тухай хөөрөөн

ЗОРИГТОЙШУУЛАЙ НЭГЭН

АМИДАРАЛАЙ уһаар садатараа уңдалуулагдаһан газарай хүрьһэн зунай халуун наранай элшэдэ жэгнэгдэн дулаасажа, сабшалангай ногоон үсөөхэн хоног соо пэгшыжэ гарашаба. Эгээл мүнөө газарта шэхээ няагаад шагнаа һаа, ногооной пэшэгэнэсэ ургахань дуулдажа байдаг гэжэ зоной хэлсэдэг зүйтэйшье байгаа ха.

Жигжит Гармаевич гол ханаабаа хажуу тээшэнь багаханаар һэтэлээд, уһыень тала руу зохидоор тараан урадхуулна. Тэрэнь ногооной узуураар жэржэгэнэн урдаһаар саашаа ошожо, газарай хүрьһэ руу шэнгэнэ. Зарим тээгүүр уһанай хонхосог соо тогтожо, аягалхаяа һанахадань, хүрзөөрөө хаясагаагаад, уһыень ондоо тээшэнь залаадхина.

Хабарһаа хойшо нэгэ дахин һайса уһалагдаад, мүнөө хоёрдохёо ундалуулагдажа байһан Гангатын тала үргэлжэ ногоорон, номин хүхэ хибэсээр нэмэригдэһэн шэнги, нюдэндэ урихаанаар харагдаха юм. Бөөн бөөнөөрөө ургаһан ягаан, шара сэсэгүүд холоһоо толботон харагдаад, газар дайдые бүришье үзэсхэлэн гоё болгоно. Зарим газараараа хүнэй үбдэгтэ тулама үндэрөөр ургаһан ноб ногоон хяаг, хилгана һалхи һэбшээндэ багаханаар эбхэрэн долгилоод абана.

Хоёр жэлэй саада тээ нэгэтэ хабар Жигжит Гармаевичай өөрынгөө ээлжээндэ адуугаа манажа хоноод, гэртээ бусажа ябахадань, совхозойнь хонишодой бригадын бригадир Данзан Малаадаев уулзаад, ехэл һанаата болоһон янзатай, тэнгэриин шарай адаглан хэлэбэ:

— Дээрэһээмнай дуһалшье бороо ороногүй, Гангатын сабшалан хаташахань гээшэ гү? Хонишодые эльгээжэ уһалуулха гэхэдэмни, баһал өөһэдөө хурьга абажа тухагүй байна,—гэбэ.

— Тиигээ һаа, биш адуугаа манахынгаа хажуугаар, амарха ээлжээндээ тэрэ Гангатынинин сабшалангые уһалжа үзэһүүлдэе. Тэндэхи Талангын горхондо уһан бии ха гү? — гээд Жигжит Лыксыков үнишье бодожо байнгүй хэлэбэ.

— Һайнта даа, Мүнхэжабай баабай. Тэндэнь уһаншье бии, ханаабшье татагданхай, ганса л уһалха хэрэгтэй, — гэжэ бригадирынь ехэл баярлаа һэн.

Тиигэжэ адуушан Жигжит Гармаевич сүлөөтэй сагтаа совхозойнгоо холын Гангата гэжэ газарай 50 гектар сабшалан жэл бүри уһалжа, тэндээ үбһэ ногооной үндэр баян ургаса ургуулдаг болонхой. Энэ хабартаа жороо тэргэдэ, сагаан боро морёо хүллэнхэй, тэрэнэй Гангата, Жэбхээһэнэй харгыгаар үглөөгүүр эртэ хатаргажа ябахань холо харагдадаг байна.

Адуушан гээшэб, тэрэнэй хажуугаар ондоо ажал хэхэ аргамни үгы. Һүнинь адуу манаад, үдэрынь амарха эрхэтэйб гээ һаань, тэрэнние газар уһала гэжэ хэн хэлэхэб даа. Теэд хабартаа, зунай эхеэр шахардуу сагта арбаншье гектар газар үлүү уһалаа һаа, намар абтаха үбһэ тэжээлдэ ехэхэн нэмэри болохо гэжэ энэ хүн өөрынгөө сэдьхэлһээ һайн ойлгоно ха юм.

Жигжит Лыксыковые би бүри багаһаа мэдэхэб. Тэрэ Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай эхилхэһээ урда нютагтаа эгээл түрүүшын трактористнарай нэгэн байһан. 1941 оной хүлгөөтэ зун дайнда мордоод, Ленинградта болоһон байлдаануудта хабаадалсаа. Латвиин, Эстониин, Литвагай республикануудые фашистнарһаа сүлөөлэлсөө һэн. Дайнай һүүлдэ нютагтаа бусажа ерэһээр лэ үнөөхи трактортаа һуугаа. Тэрэ үеын техникэшье мэдээжэ һааб даа. Хуу хуушан — ХТЗ, СТЗ тракторнууд, тэдэндэ хэрэгтэй запасной частьшье хомор. Тэдэ бэрхэшээлтэй жэлнүүдтэ Жигжит Гармаевич шэнги дайнай дүлэн соогуур хатуужан зоригжоһон хүнүүдэй тунхаришагүй, үсэд нэтэрүү оролдолгын ашаар лэ бухы газар тарялан хахалагдажа, ургасань хуряагдадаг, тэдэнэй хара хүлһөөр лэ алтан тарян абтадаг байгаа бшуу. Бүри һая болотор өөрөө таби һайса гаратараа тэрэ үнөөхил «булад моринтоёо» носолдожо, залуушуулаар тэн-тэрээл ажаллажа ябагша бэлэй.

Харин таба—зургаан жэлэй саана хани нүхэрэйнгөө үбшэлхэдэ, тэрэнээ хараха, гэр тойроноо байха гэжэ механизаторһаа болёод, адуушан болоһон юм. Тэрэ гэһэнһээ хойшо Худанайнгаа совхозой 200 гаран адуун һүрэгые баһа үнинэй механизатор ябаһан Цыден-Доржо Гениновтэй харана. Жэл бүри унагашье яһала олоор абажа түлжүүлдэг. Жэшээлхэдэ, байгша оной хабар адуунайнгаа түүдһээ душэ гаран унага абаад, нэгэшье толгой гарзада оруулаагүй, томо болгоно.

Сэхыень хэлэхэдэ, адуушанай ажал тиимэшье хүнгэн бэшэ. Хоёр зуугаад адуу моридто хүхэ үбһэ хүндэлэн хазуулангүй, түхэреэн жэл соо адуулжа гараха гээшэ яһалахан бэрхэтэй. Илангаяа үбэлэй шэмэрүүн шанга хүйтэн соогуур адууе һүни үдэргүй хээрэ манажа хонохо баатай болохош. Хабартаа, зундаа, намартаа баһал адуун һүрэгые зүндэнь табяа һааш, тарянанда орохо, сабшалан гэшхэхэ ха юм. Адуунда һайн бэлшээри үттэхэ бэшэ даа, тэдэнние ехэнхидээл ой тайга соогуур, бургааһа шугын забһараар бэлшээхэ баатай бологдоно бшуу. Юуб гэхэдэ, тала газарай һайн ногоотой бэлшэридэ гол түлэб хонин һүрэг, үнеэд, таргалуулха үхэрнүүд эдуулагдана гээшэ.

Иигэжэ эндэ тэндэһээ «түрюулжэ» ябаашье һаа, Жигжит Лыксыков Цыден-Доржо Генинов хоёр арга хүргыень оложо, адуун һүрэгөө жэлэй ямаршье сагта тобир тарган байлгажа шададаг байна.

Үнгэрэгшэ зун үбһэндэ орожо байха үедэ Жигжит Гармаевич тиихэдэ отделениин эрхилэгшэ байһан, нүхэр Табдановтай уулзаад, иигэжэ хэлэбэ:

— Цырен-Доржо, намдаа нэгэ морин косилка үгөө һаашни, эндэ тэндэ орхигдоһон булан тохой, бургааһа шугын заха үзүүр ухашалан сабшажа, жэжэ унага, даагадтаа, унажа ябаһан моридтоо эдюулхэ үбһэ абахал һэн хаб. Үбэл элээндэ эдюулхэ үбһэ эрихэдэмнай, үгэхэл болоно ха юмта даа.

— Зүб лэ хэлэнэт, Мүнхэжабай баабай. Ожорһотодо тракторай косилкаар сабшаха аргагүй газарнууд бии. Тэндэл ошоод сабшагты,—гэжэ отделениие эрхилэгшэ хэлээ бэлэй.

Тэрэ зундаа нүхэр Лыксыков адуугаа манаха ээлжээнһээ сүлөөтэй үедөө 200 гаран центнер үбһэ сабшажа һүрилөө. Бүхэли үбэлдөө тэрэ үбһэеэ тураһан, муудаһан адуундаа, жэжэ даагануудта эдюулжэ, ондо оруулаа.

Энэ хүн өөрынгөө ухаагаар лэ олон юумэ мэдэжэ, ойлгожо абаха гэжэ оролдодог. Харахадаш, залуу наһатайшье, эрдэмтэйшье хүнүүдтэй элдэб машина техникэ, замбуулинай онгосоһоо эхилээд, бүхы дэлхэйдэ боложе байһан юумэ тухайл хөөрэлдэжэ һууха. Гэртэнь ороходош, «Правда», «Сельская жизнь», «Известия» газетэнүүд, журналнуудай үдэр бүхэнэй номернууд ебхышэ тэр суглуулагданхай байдаг.

Хаанашье ябахадаа, хаанашье хүдэлхэдөө хамтын хэрэгэй түлөө хүсэ шадалаа гамнангүй ябадаг ёһотойл ажалша хүнүүдэй нэгэн энэл даа.

М. НАМЖИЛОВ.

Хэжэнгын аймагай, Худанай совхоз.

СОВЕТ АРАДАЙ АЖАЛАЙ ЖАГСААЛ

КАЗАХСТАН

ЭЛШЭ ХҮСЭНЭЙ ХҮҮРГЭ

Казахстанай энергетигүүд энэ жэлэй эхинһээ аха дүү хүршэ республикануудта түрүүшын миллиард киловатт-час электрын элшэ хүсэ дамжуулба. Энэ элшэ хүсэнэй ехэнхи хуби Алтайн хизаарай ба Баруун Сибириин городууд ба хүдөө нютагуудта хэрэглэгдөө.

Казахстанай хэдэ-хэдэн районууд аха дүү хүршэ республиканууд һаа электрын элшээр хангагдана. Хүсэ ехэтэй электростанцигүй Актюбинскэ, Кустанайн, Ураалай областьнууд Урда Ураалһаа, Волго шадарһаа электроэнерги абана. Урда Казахстанай арадай ажахы Дунда Азиин республиканууд һаа электрын элшээр хангагдадаг юм.

Хүсэ ехэтэй элшэ дамжуулхаар мүнөө баригдажа байһан лининүүдэй ашаглалгада үгтэхэдэ, аха дүү республикануудай энергетикын талаар харилсаа холбоон бүри бэхижэхэ юм. Тэдэ лининүүдэй гурбаннинь 500 вольтын хүсэтэй байха. Гурбан зуун километртэ татагдаһан Ермак-Рубцовск гэһэн лини энэ жэлдэ ашаглалгада үгтэхэнь. Энэ линиин ашаар Алтайн хизаарай промышленна центр ба хүдөөгэй районууд электрын элшээр найдамтай һайнаар хангагдаха юм. Юһэдэхи табан жэлэй туршада Ермак-Омск, Чимкент—Ташкент гэһэн (ЛЭП-500) линиин барилга дүүргэгдэхэ.

В. ГАНЖА,
ТАСС-ай корр.

Алма-Ата.

АРМЕНИ

ХАНИ БАРИСААНАЙ ТҮҮХЫН ХУУДАҺАНУУД

Дзержинскиин нэрэмжэтэ заводой (Ереван) бүтээһэн токарна, шүрэб гаргадаг шэнэ түхэлэй станок гүрэнэй комиссяар эрхим һайн гэһэн сэгнэлтэтэйгээр үйлэдбэридэ ашаглагдахаар абтаба. Энэ агрегадай бүтээсэ урдань байһан иимэрхүү түхеэрэлгынхиһөө 25 процентээр дээгүүр. Хэмжүүр ехэтэй детальнууд тус станок дээрэ айхабтар нягта нарияаар бүтээгдэнэ. Иимэ амжалта яагаад туйлагдааб гэхэдэ, ажал ехэтэй бар хүсэнэй хүдэлмэринүүдые хэдэг оньһон түхеэрэлгэнүүдэй конструкци шэнэдхэн хубилгаһан байха юм.

Шэнэ агрегат—оронойmнай промышленностиин энэ табан жэл соо бүтээжэ эхилһэн гурбадахи шэнэ түхэлэй станок болоно.

Шэнэ станок бүтээлгэдэ Москвагай конструкторнууд хабаадалсаһан. Энэ хадаа хани нүхэсэлэй, харилсан туһалалсалгын түүхын шэнэ хуудаһан мүн. Энэ түүхэ 1944 онһоо эхи захатай. Дзержинскиин нэрэмжэтэ машина бүтээлгын заводой үйлэдбэриин технологи хубилгагдан, станок бүтээлгэдэ оруулагдаһан юм. Заводой коллективэй шэнэ продукци үйлэдбэрилхэ хэрэгтэнь оронойmнай олохон городууд туһалһан байха. Ереванай олохон хүдэлмэришэд болон инженернүүд дүй дүршэлөө халан абалсахаяа Москвагай «Красный пролетарий», Серго Орджоникидзиин нэрэмжэтэ, Куйбышевай станок бүтээдэг заводуудта ошоһон гээшэ. Волго мүрэнэй эрьедэ ажаһуугшад 16—15 түхэлэй токарно-винторезнэ станогой техническэ документациин бүхы комплект Ереван эльгээһэн.

Жэл ерэхэ бүри дзержинецүүдэй бүтээдэг продукциин ассортимент олоширно, шанарынь һайжарна. Энэ хэрэгтэнь Москва, Одессэ, Харьков хотонуудай шэнжэлгын зургаануудай хүдэлмэрилэгшэд, Горькин, Тбилисиин станок бүтээдэг заводуудай коллективүүд туһална.

Мүнөө Армениин зургаан завод түмэр отолдог хэдэн арбаад түхэлэй агрегадуудые бүтээнэ. Эндэ бүтээгдэһэн станогуудаар ашаалагдаһан эшелонууд түмэр замаар олон зүг тээшэ эльгээгдэнэ. Энэл замаар түрүүшын табан жэлэй үедэ Совет Армени оронойнгоо ондоо заха хизаарнуудһаа хэдэн мянган станок абажа байһан.

В. МАНУКЯН,
ТАСС-ай корр.

Ереван.

ЭСТОНИ

СЛАНЦЕВА БАССЕЙНЭЙ ШЭНЭ ТЕХНИКЭ

Эстониин сланцева бассейнэй түүхэдэ анха түрүүн Арно Кивитын хүтэлбэрилдэг бригада сүүдхэ бүри 1500-һаа дээшэ тонно түлишэ малтан абадаг болобо. Зарим үдэрнүүдтэ энэ коллектив хоёр мянган тонноһоо дээшэшье гаргана.

Иимэ амжалта туйлаха хэрэгтэнь шэнэ техникэ (нүүрһэнэй нарин мүртэй комбайн) ехэ үүргэ дүүргэһэн байна. Туршалга хэхэ зорилгоор Горловскиин С. М. Кировэй нэрэмжэтэ завод хэдэн тиимэ машина гаргаһан байха юм.

Украинын машина бүтээгшэдэй Эстониин сланцешадта эльгээһэн табан машина промышленна энэ һалбариин үйлэдбэриин технологиие үндэһөөрнь хубилгаха арга олгоо. Шэнэ машинануудай ашаглагдажа байһан участогуудта ажалайнь бүтээсэ нүгөөдүүлэйхиһээ гурба дахин дээшээ болонхой.

Эстониин сланцева бассейн эрхим һайн техникээр хангагдана. Мүнөө баригдажа байһан № 3 разрездэ аяар 35 кубометр удхуууртай шэнэ экскаватор хабсаргагдажа байна. Тэрэ экскаватор Новокраматорскын заводой бүтээһэн 1-дэхи номертой. Бассейн үшөө хоёр ехэ «оньһото хүрзэ» абаха юм. Тиимэ нэгэ экскаватор жэл соо зургаа миллион кубометр шорой удхан гаргаха арга шадалтай.

Ураалай заводуудта бүтээгдэһэн алхалдаг экскаваторнууд, Белоруссиин автозаводой самосвалнууд, аха дүү союзна бусад республикануудта бүтээгдэһэн ондоошье техникэ «Эстонсланцын» разрезнүүдтэ ашаглагдана.

Н. ПЛЮХИН,
ТАССа-й корр.

Кохтла-Ярве.

МОЛДАВИ

Кишиневой тракторна заводто

Кишиневой тракторна заводой конвейер дээрэһээ саахарай свекло хуряадаг мянга табан зуудахи машина бууба. Гэнжэ мөөртэй энэ машинын ажалай бүтээсэ иимэрхүү ондоо тракторнуудайхиһаа гурба дахин ехэ юм. Кабина соонь аятай зохид: зөөлэн хоёр һандали, һэрюу үгэхэ вентилятор, хүйтэндэ дулаасуулха пеэшэн, агаарыень шингүүлхэ түхеэрэлгэ бии.

Иимэ трактор бүтээхэ хэрэгтэ оронойmнай 125 предприятиин коллектив хабаадалсаһан байна. Минск, Харьков, Челябинск ба Волгоградай машина бүтээгшэд технологи зохёолгодонь туһалаа. Москва, Ленинградай, Тбилиси ба Ереванай станок бүтээгшэд түмэр отолдог станогуудые эльгээгээ, ондоо городууд прибор, подшипник, шудхалаа, прокадаар туһалһан байха юм.

Мүнөө Молдавиин трактор бүтээгшэд РСФСР-эй, Белоруссии ба Украинын нүхэдтэй хамта мотоорыень 55-һаа 70 мориной хүсэндэ хүргэхэ талаар үшөө нэгэ зорилго шиидхэнэ.

Кишиневой тракторна завод ургажал байна. Табан жэлэй эсэс болотор тус предприяти саадай ургамалнуудта. виноград ба свеклын плантацида харууһа хэхэ машинануудые мүнөөнэйхиһөө хоёр дахин ехээр гаргадаг болохонь. Советскэ Союзай зүг бүхэнһөө КТЗ-эйн адресаар элдэб түхеэрэлгэнүүд, станок болон металл ерэнэ. Тэдэнэйнь харюуда шэб шэнэхэн тракторнууд Россин Федерациин, Украина ба Белоруссиин, Латви ба Узбекистанай колхоз, совхозуудта эльгээгдэнэ.

Л. ХАЛАШ,
ТАСС-ай корр.

Кишинев.

РСФСР

АЛДАРТА ОЙН ХҮНДЭДЭ

ВЛАДИВОСТОК. Алас-Дурнын загаһашадта зорюулагдаһан «Эбдэршэгүй хани холбоон» гэһэн темээр үдэшэнүүд үнгэргэгдэнэ. Номгон ба Индийскэ океануудта загаһашалжа ябаһан суднануудай палуба дээрэ, Алас-Дурнын загаһа болбосоруулдаг предприятинуудта иимэ үдэшэнүүд үнгэргэгдэбэ.

СССР-эй байгуулагдаһан тухай, союзна республиканuудта совет засаг тогтоолго, Эхэ оронойmнай оло национальна арадуудай эбдэршэгүй хани нүхэсэл, экономико, эрдэм наука ба соёл культурын хүгжэлтэ тухай лекцинүүд [...] шагдана.

Алас-Дурнын бассейнын [...] гаһанай промышленност[...] 170 мянган хүн ажалл[...] Эдэ хүнүүд Эхэ оро[...]мнай бүхы национальност[...] түлөөлэгшэд болоно. Тэд[...] өөһэдынтөө союзна ба авто[...]мито республиканууд ту[...] хөөрэжэ, лекторнүүдэй х[...] һэн юумые бүри үргэдх[...] улам һонирхолтой болгоно.

(ТАСС)

ГРУЗИ

КОЛХОЗОЙ АМАРАЛТЫН ГЭРНҮҮД

ТБИЛИСИ. Махарадзиин районой Шром тосхоной амаралтын гэртэ колхозой үйлэдбэриин үндэр наһатай ветерануud түрүүлэн амаржа захалба. Тэдэнэй һүүлээр колхозой поли, фермэнүүдтэ һайнаар ажаллажа байһан хүнүүд эндэ, Хара далайн эрьедэ амархаяа ерэхэ юм.

Уреки гэжэ үзэсхэлэн һайхан газарта түхеэрэгдэһэн амаралтын гэртэ Украинын Геническэ районой Ровное тосхоной түлөөлэгшэд ерэжэ амархань. Тэдэнтэй Шром тосхонойхид мүрысэдэг болоһоор үнихэнэй.

Грузиин хүдөө ажахын [...] хон түрүүшүүл Боржоми, [...] талагай курортнуудта амар[...] таая үнгэргэдэг гээшэ. [...] жэлдэ профсоюзай путев[...] 12 мянган колхозник, со[...] зой хүдэлмэришэн санат[...] амаралтын гэрнүүдтэ, пи[...] рэй лагерьнуудта хүдөөгэй [...] мянтан үхибүүн амарха ба[...]

Ойрын жэлнүүдтэ Хара [...]лайн эрьедэхи Боржо[...] Менджи гэжэ газарнуудта[...] хоз хоорондын амаралтын [...]нэ гэрнүүд баригдахань. [...]мэ гэрнүүдэй барилгада [...] миллион түхэриг мүнгэн һ[...]логдонхой.

ТАДЖИКИСТАН

ДЫНИ БОЛОО

ДУШАНБЕ. Таджикистанай урда районуудай ажахынуудта «хандалак» гэжэ сортын эртын дыни болоожо захалба. Республикын субтропикын Вахшын, Шаартузай, Пянджын районуудһаа дынеэр ашаалагдаһан түрүүшын арбаад машина гараа.

— Алим жэмэсэй баян ургаса абтаха. Республикын хүдөөгэй ажалшад энэ жэл бахчева ургамалай 33,5 мянган тонно эдеэ гүрэндөө [...]далдаха гэһэн уялгатай. Энэ даабарита түсэбһөө нилээд [...] болоно, — гэжэ Таджи[...] ССР-эй хүдөө ажахын ми[...]стерствэдэ мэдүүлһэн байна.

(ТАСС)

Татарай Нижнекамска нефтехимическэ комбинадай барилга үргэлжэлһөөр байгаашье һаань, эндэ продукци бүтээн гаргалга эхилэнхэй. Жэлэй дүүрэтэр синтетическэ каучук гаргалгын хоёрдохи ээлжээн ашаглалгада үгтэхэ юм. Тиихэдэ энэ үнэтэ продукт гаргалга 1,5 дахин дээшэлхэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: хабсаргагшадай бригадир коммунист Леонид Новичков комбинадай хоердохи ээлжээнэй барилгын талмай дээрэ хабсаргалгын хүдэлмэри ударидан ябуулжа байна. Тэрэнэй толгойлдог коллектив графигаа уридлан хүдэлжэ байнхай.

ТАСС-ай фотохронико.

ГРУЗИИН ССР. Гурджанска районой Кировэй нэрэмжэтэ колхозой винограднигууд һайн харууһалагдана. 200 гаран гектар эзэлдэг плантацинуудынь ехэ ургаса — нэгэ тойросын 50 [...]нерһээ бага бэшэ нарата жэмэс үгэхөөр.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: виноград ургуулагшадай бригадир Гиви Лазашвили (баруун гарһаа), механизаторнууд Нодар Гогилагшвили ба Гурам Бацанадзе гэгшэд плантаци дээрээ. Эдэнэр халаадаа даабарине 150—170 процент дүүргэдэг.

ТАСС-ай фотохроника.

ЗАМЫНЬ УТА, БҮТЭЭҺЭН ХЭРЭГЫНЬ ЕХЭ

ШЭТЭ хотодо эмхидхэгдэһэн Забайкалиин губерниин партийна һургуулиин үндэһэ һуури дээрэ хизаарай партийна һургуулиин байгуулагдаһанһаа хойшо 50 жэл үнгэрбэ. Тэрэ зургаа һарын болзортой һургуули хадаа РКП(б)-гэй ЦК-гай Дальбюрогой шиидхэбэриин үндэһөөр байгуулагдаһан, юм. Энэ Алас-Дурнадахи партийна түрүүшын һургуулинуудай нэгэн гээшэ. Мүнөө областьнууд хоорондын Шэтын советско-партийна һургуули хадаа тэрэ үедэ, Совет засагай тогтоһоор түрүүшын жэлнүүдэй үедэ байгуулагдаһан партийна һургуулиин ёһо заншалынь үг залгамжалагша, хэрэг үйлыень үргэлжэлүүлэгшэ мүн болоно.

Забайкалиие хариин булимтарагшад болон сагаантанһаа гүйсэд сүлөөлөөд байхада, партийна, совет, ажахын ба культур-байгуулалжын гол шухала, орёо зорилгонуудые шиидхэхэ эрилтэ партийна организациин үмэнэ табигдаа һэн. Түбхын түрүүндэ хүтэлбэрилхы кадрнуудые олоор һурган бэлдэхэ хэрэг гараа, Тэдэ кадрнуудые хизаарай энэ партийна һургуули бэлдэхэ гол даабаритай байһан.

Тиихэдэ багшанар ехэ дуталдадаг һэн. Партийна һургуулинуудта лекци уншалгада харюусалгатай партийна хүтэлбэрилэгшэдые хабаадуулха шухала байһан тухай РКП(б)-гэй X съездын заабарине хүтэлбэри болгон, РКП(б)-гэй ЦК-гай Дальбюро Алас-Дурнада хүдэлжэ байгаа 20 элитэ хүтэлбэрилэгшэдые энэ хүдэлмэридэ элсүүлһэн байна. Тэдэнэй дунда Дальбюрогой гэшүүн, Дальсовнаркомой түрүүлэгшэ А. М. Краснощеков, Далькомтрансын түрүүлэгшэ К. В. Сухомлин, промышленностиин ба худалдаа наймаанай министр С. Я. Гроссман, Забайкалиин губкомой секретарь В. О. Корницкий, Дальбюрогой агитпропһаһагые даагша А. И. Безруков, Совминай секретарь С. Ф. Суховий болон бусад оролсоһон бэлэй.

РКП(б)-гэй ЦК-гай Дальбюрогой шиидхэбэриин ёһоор энэ хизаарай партийна һургуулида РКП(б)-гэй ЦК-гай Дальбюрогой гэшүүн, элитэ революционер, гайхамшаг пропагандист, совет публицист, түүхэшэ М. И. Губельман лекцинүүдые уншадаг байгаа. Тэрэнэй партийна, литературна нюуса нэрэнь Емельян Ярославский. Тэрэ нэрэ алдар манай партиин, ороной түүхэдэ бэшэгдэнхэй.

Хизаарай партийна һургуулида Россидахи революционно хүдэлөөндэ бүри үниинһөө хабаадалсаһан, 1896 онһоо КПСС-эй гэшүүн, Социалис Ажалай Герой Федор Николаевич Петров багшалдаг байһан. Тэрэ үедэ энэ хүн РКП(б)-гэй ЦК-гай Дальбюрогой гэшүүн, ДВР-гэй элүүрые хамгаалгын министрээр хүдэлжэ байгаа.

Тус партийна һургуули яагаашье хадаа хэрэгтэй партийна кадрнуудые бултыень бэлдэжэ, һургажа шадаха аргагүй байгаа. Тиимэ болоходонь РКП(б)-гэй ЦК-гай Дальбюро 1923 оной ноябрь һарада тэрэ һургуулиин үндэһэ һуури дээрэ нэгэн доро Шэтын советско-партийна нэгэдэхи шатын һургуули, мүн хизаарай советско-партийна хоёрдохи шатын һургуули нээһэн юм. 1924 ондо хизаарай советско-партийна хоёрдохи шатын һургуули Хабаровск хото нүүлгэгдэһэн, нүгөөдэ нэгэдэхи шатынь һургуули Шэтэдээ үлэһэн бэлэй.

Советско-партийна һургуулинуудай зорилгонь, һуралсалайнь программын удха сагай эрхэ байдалтай зохилдуулан, нэгэнтэ бэшэ хубилжа байгаа. Жэшээнь, Алас-Дурна зүгтэ соёлой революциин бэелүүлэгдэжэ байһан үедэ соёл гэгээрэлэй эмхи зургаануудта хүдэлхэ хүнэй ехэ хэрэгтэй болоһон ушарһаа энэ һургуули дүүргэгшэд уншалгын байшангуудые даагшаар дэбжүүлэгдэжэ, хүдөө нютагуудта гараһан байха.

1927 оной апрель һарада Шэтын советско-партийна һургуули хизаарай мэдэлэй хоёрдохи шатын һургуули болгогдон хубилгагдаһан юм. Тиигэжэ нилээд дүй дүршэлтэй кадрнуудые бэлдэхэ, һургаха ехэ түб болоһон бэлэй. Ороноо индустриализацилха, хүдөө ажахые коллективизацилха үедэ хүтэлбэрилхы кадрнуудые марксизм-ленинизмын сурталда һургаха талаар нилээд ехэ хүдэлмэри ябуулһан түүхэтэй.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуу ехэ дайнай үедэ партимнай нилээд олон бэрхэ эмхидхэлшэдээ, пропагандистнараа алдаһан байна. Партийна, совет аппарадта хүдэлхөөр дэбжүүлэгдэһэн шэнэ кадрнууд, хэнэйшье мэдэһээр, теоретическэ бэлэдхэл багатай һэн ааб даа. Тэрээнһээ уламжалан, ВКП(б)-гэй ЦК-гай тогтоолтой зохилдуулан, 1944 оной август һарада партиин Шэтын обком 1945 оной январьһаа һуралсалаа эхилхээр областной партийна һургуули нээхэ гэһэн тогтоол абаа һэн. Энэ нэгэ жэлэй болзортой һургуулида нэгэн доро 150 хүнине һургахаар хараалагдаа. Удаань тус һургуули түрүүшээр хоёр жэлэй, удаань гурбан жэлэй болон хубилгагдажа, партийна, совет кадрнуудые һургаха хэрэгтэ ехэ хубитаяа оруулһан гуламта гээшэ.

Партийна, совет кадрнуудые бэлдэхэ, һуралсалые нарижуулан хубилгаха талаар КПСС-эй ЦК-гай абаһан тогтоолой ёһоор, 1956 ондо Шэтын советско-партийна һургуули байгуулагдаа һэн. Үнгэрһэн 15 жэлэй туршада тус һургуулине 982 хүн дүүргээ. Тэдэнэй 441 хүниинь Шэтын областьдо үлөө, 135 хүн Хабаровскын хизаарта, 181 хүн Амарай областьдо, 70 хүн Буряадай АССР-тэ, 95 хүн Эрхүүгэй областьдо, 60 хүн Яхадай АССР-тэ хүдэлхөөр ошоһон. Тэдэ дүүргэгшэдэй олониинь дээдэ һургуулинуудта заочноор һуралсалаа үргэлжэлһэн байха.

Манай һургуули дүүргэһэн зоной мүнөөнэйнь ажабайдалаар һонирхоходо, олонхинь партийна, совет, ажахын органуудай хүдэлмэрилэгшэд, бэрхэ, шадамар хүтэлбэрилэгшэд болоһон байдаг.

Һуралсал нарижуулан һайжаруулхын, шанарынь дээшэлүүлхын тулада һургуулиин хүтэлбэри, партийна организаци, багшанарай коллектив оролдолгоёо ходо гаргажа, алибаа хэмжээнүүдые бэелүүлжэ байдаг гээшэ. Бэлэдхэл һайнтай, политическэ, үзэл бодолойнгоо талаар хүмүүжэнги, мэргэжэл түгэс кадрнуудые бэлдэхэ харюусалгатай байһанаа бидэ онсо мэдэрнэбди.

1968 ондо КПСС-эй ЦК советско-партийна һургуулинуудай һуралсалай шэнэ түсэб баталаа һэн. Тэрэнэй үндэһөөр болоходо, ниитын эрдэм шудалха асуудалда анхарал ехээр табигдана. Ерэхэ сагта партийна, совет хүдэлмэрилэгшэ болохо хүнүүд ниитын эрдэмээр гүн мэдэрэлээ хуяглаһан һургуули дүүргэхэ зэргэтэй. Тиигэжэ КПСС-эй түүхэ, партийна байгууламжа, политическэ экономи, философи, научна коммунизм болон совет ба гүрэнэй байгууламжын үндэһэн һургаал шудалха хэшээлнүүд лекци уншалгын, семинар үнгэргэлгын гуримаар ябуулагдана.

Һургуулиин һуралсалай түсэб дотор экономическа предмедүүд гол һуури эзэлнэ. Энэ асуудалда һуралсалай сагай 45 процент үгтэнэ. Политическэ экономиһоо гадна, экономико ба хүдөө ажахын үйлэдбэриин эмхидхэл, үйлэдбэриин-финансова ажал ябуулгые шэнжэлгэ, юрэнхы ба хүдөө ажахын статистика, хүдөө ажахын үйлэдбэри түсэблэлгэ, бухгалтерска тоо бүридхэлэй үндэһэ һуури, тоо бодолгын техникэ ба тоо бүридхэл оньһожоруулга, колхоз болон совхозуудай финанса ба кредит хэрэглэхэ гурим, колхоз, совхозуудай хүтэлбэрие эрдэм ухаанай үндэһөөр эрхилэлгэ шудалха программатайбди.

Һураһан юумэеэ һайнаар хадуужа абаха зорилгоор һурагшад город шадарай ажахынуудта ошожо, һуралсалай практика гарадаг байна. Гадна 3-дахи жэлээ һурахадаа, түсэблэлгын, хүдөө ажахын үйлэдбэри шэнжэлгын асуудалаар областиин ямар нэгэн ажахыда ошожо, дүрбэн неделиин үйлэдбэриин практика гараха уялгатай. Һургуулида һурагшад оньһожоруулга шудалжа, авто-хэрэгтэй нарийнаар танилсажа, шоферой үнэмшэлгэ абаха ёһотой юм. Иигэжэ һуража гараһан хүн хадаа партийно-политическэ, тусхай экономическа дунда һургуулиин эрдэмтэй болоод, экономист-эмхидхэлшэ гэһэн диплэмдо хүртэхэ болоно. Иимэ мэргэжэлтэдые хоёр дахин гаргажа үрдеэд байнабди.

Бидэ өөһэдынгөө һурагшадые партийна ба совет хүдэлмэридэ дүршүүлэн һургаха байһан тулада энэ хэрэгтээ анхаралаа мүн лэ онсо табидаг гээшэбди. Тиимэһээ партийна байгууламжын, совет гүрэнэй байгууламжын үндэһэ һуури һайнаар шудалхынь тула эдэ курсануудые дүршэлтэй партийна хүдэлмэрилэгшэд, КПСС-эй обкомой ба облгүйсэдкомой хүтэлбэрилхы тушаалтад хүтэлбэрилдэг, лекци уншадаг байха юм. Гадна һурагшад 3-дахи курсада һуража байхадаа, партиин Приаргунска, Могойтын райкомуудта, Балейскэ ба Петровск-Забайкальска горкомуудта, колхоз, совхозуудай партийна эхин организацинуудта ошожо, нэгэ һарын практика гараха һуралсалай даабаритай.

Манай һургуулида ородууд, яхадууд, буряадууд болон бусад национальностьнуудай түлөөлэгшэд һурадаг. Тэдэнэр эбтэй, аха дүү шэнги хани нүхэд болон нэгэдэдэг. Интернационализмын, хани барисаанай, нүхэр ёһоной холбоо байгуулхын тула һурагшадай дунда хүмүүжүүлгын хүдэлмэри үргэнөөр ябуулха хэрэгтэ бидэ онсо анхардагбди. Апрель һарада, жэшээнь, Яхадай АССР-эй 50 жэлэй ойдо зорюулан, хани барисаанай үдэшэ үнгэргэһэн байнабди. Май һарада «Ленинскэ национальна политикын гол ёһо гуримууд ба СССР-тэ тэдэнэй бодотоор бэелжэ байһан тухай» асуудалаар теоретическэ конференци болоо.

Манай һургуулида шэнэ һурагшадые абаха гурим хэблэлдэ толилогдоод байна. Тиимэһээ ажал хэрэг дээрээ бэеэ харуулһан, эдэбхитэй, саашадаа ухамай бэрхэ, хүндэтэй хүтэлбэрилэгшэ гү, али мэргэжэлтэ болохо шадамаар оюун бэлигтэй партиин гэшүүдые шэлэн абажа, манай һургуулида һургахаар эльгээхэ байһандань бидэ ехэтэ найданабди.

СССР-эй байгуулагдаһаар 50 жэлэй ехэ ойдо бэлдэжэ байха зуураа, манай һургуулиин багшанарай коллектив, партийна организаци хадаа КПСС-эй XXIV съездын табиһан эрилтэнүүдтэй зохилдуулан, партийна, совет хүдэлмэрилэгшэдые бэлдэхэ хэрэгээ бүри нарижуулан һайжаруулхын түлөө бүхы хүсэ шадалаа, бэлиг шадабаряа элсүүлхэ байһаниинь дамжаггүй.

П. КОТОВ,
Шэтын советско-партийна һургуулиин директор.

ҮРЭ ЖЭМЭСЭЙ СЭСЭРЛИГ СОО

Үрэ-жэмэсэй республиканска станциин саад соогуур ябахада аятай гээшэнь. Хотын гудамжануудтахи машинануудай түергөөн-наргаан дуулдахагүй, бензинэй шороб үнэр хамарыеш сорьехогүй. Городһоо нилээд холо оршодог ногоон тужа соогуур сэнгэжэ ябаһандал һанагдаха юм.

Тиихэдэ энэ станци городтой зэргэлээд шахуу оршодог. Һаяшаг тэндэ үнэхөөрөөшье сүлөөгүй байгдаа. Тяпка, хүрзэ бариһан хүнүүд эндэ тэндэ бүлэг бүлэгөөрөө сугларанхай, һөөг модоной узууртахи буртаг ногоо таһа сабшаад, газарыень зөөлэн болгоод-хихо юм. Үрэ жэмэстэ модод һасхайлдашанхай, сэсэгүүдээ гүбижэ, аятай зохидоор хангалтана.

Нэрһэнэй узууртахи буртаг ногоо сэбэрлэжэ, газарыень жэгдэлжэ сүлөөгүй байһан нэгэ эхэнэрэй хажууда ерээд:

— Сайн байна! Газараа жэгдэлжэ байна гүт даа,—гэжэ хандабабди.

— Тиигээ бэзэбди. Зун бүхэндэ хэжэ байдаг ажалнай ха юм. Буртаг ногооень таһа сабшаагүйдэ баһа аргагүй. Бүхы шииг нойтыень һорожо абаад, үрэ-жэмэсыемнай доройтуулхадаашье болохо. Тиимэһээ саг үргэлжэ сэбэрлэжэ, газарыень зөөлэрүүлжэ, уһалжа байдаг гээшэбди,—гэжэ хэлэхэдэнь, наһатайшаг болоһон энэ эхэнэр ажал хүдэлмэреэ яһала һайса мэдэнэ гэжэ ойлгоо һэмди.

Хүрзын эшэ елыштэрнь бариһан ажалша хүдэр гарнууд соогуурнь тяпка ульгамханаар эрьелдэжэ, газарай хүрьһэ онгилоод абаха юм. Александра Лукиничиа Григорьева эндэ хорин нэгэдэхи жэлээ хүдэлнэ. Даажа абаһан участогаа ходо ариг сэбэрээр барижа, үрэ жэмэсэй баян ургаса абадаг дүршэлтэй.

— Ямар түхэлэй үрэ-жэмэс эндэтнай ургадаг бэ?

Александра Лукинична бодолгото болоһоной удаа хургаа даража тоолоод, иигэжэ хэлээ һэн:

— Слива, вишни, яблони, ранет, малина, нэрһэн... Ондоо участогта үшөө юумэн биил хаш. Энээн тухай бригадиртай хөөрэлдэгты. Бултыень хэлэхэл байха.

Хорин жэлэй туршада үрэ-жэмэсэй хэды олон һөөг модо һуулгаа гээшэб. Тэдэнь һасхайн ургажа, оорһоонь һураггүй үндэр болонхой, жэл бүхэндэ баян ургаса үгэнэ ха юм. Сливэ, вишни, яблони... Одоо амгархан эдимээр даа.

Үдэр бүри тэдэнэр нэгэ ажал хэнэ. Буртаг ногоо таһа сабшана, газараа жэгдэлэн зөөлэрүүлнэ, тиигээд уһална. Гайхамшар юумэн үгы гэжэ һанахаар. Теэд тэдэнэй оролдолгын ашаар тойронхи байгаалимнай шэмэглэн гоёогдожо, хүн бүхэнэй амтархан эдимэ жэмэс ургуулагдана бшуу.

Александра Лукиничнатай хамта С. Х. Патрахина, О. И. Синицына, М. А. Гусева гэгшэд хүдэлнэ. Эдэнэр ажал хүдэлмэреэ һайса мэдэхэ, дундаршагүй баян дүй дүршэлдөө залуушуулые һургана.

— Манай бригадада хорин табан хүн хүдэлнэ. Бултадаа ажалдаа үнэн сэхээр хандана, эрхим һайн амжалта туйлана. Үдэрэйнгөө нормые 150 процент дүүргэнэбди,—гэжэ үйлэдбэриин участогай агроном-бригадир Татьяна Куржумова хөөрэнэ.

Татьяна Куржумова 1969 ондо Улаан-Үдын хүдөө ажахын техникум дүүргээд, эндэ хүдэлхөө ерэһэн байха юм. Комсомол басаган ажалдаа үнэн сэхээр хандажа, уданшьегүй коллективэйнгээ этигэл найдабарида хүртэбэ. Тиимэл хадань партида орохыень дурадхаһан байгаа. Мүнөө тэрэ коммунистын, бригадирай үндэр үүргые урагшатайгаар дүүргэжэ ябана.

М. ОСОДОЕВ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: С. Х. Патрахина, О. И. Синицына үрэ-жэмэстэ мододой набшаһа шалгажа байна.
Ц. ЦЫРЕНЖАПОВАЙ фото.

АЙМАГАЙ ИНТЕЛЛИГЕНЦИ — АЛДАРТА ОЙДО

Ахын аймагай ажалшадай дунда олон янзын мэргэжэлтэд хүдэлдэг. Тэдэнэр хүн зоной дунда ойлгуулламжын хүдэлмэри ябуулна. ССР Союзай байгуулагдаһаар 50 жэлэй ойн хүндэлэлдэ бэлэдхэлэй ябажа байхада интеллигенциин хэхэ юумэн айхабтар ехэ. Урдахи зорилгонууд тухайдаа аймагай интеллигенциин суглаан дээрэ тэдэнэр һаяшаг зүбшэбэ.

Аймаг дотор эдир үетэниие хүмүүжүүлхэ, һургаха хэрэгтэ 80 гаран багшанар, хүмүүжүүлэгшэд хабаадуулагданхай. Тэдэнэр гансал хүмүүжүүлгынгээ ажал хараад ябадаг бэшэ юм. Ажалшадай дунда ниитэ-политическэ хүдэлмэри ябуулха тон шухала хэрэгтэ эдэбхитэйгээр хабаадалсана. Һурагшадай уран һайханай бүлгэмүүдтэй хамта аймагай колхозуудта ошолсодог, түрэлхидэй үмэнэ элидхэлнүүдые уншадаг, хөөрэлдөө хэдэг юм. Жэшээлхэдэ, Орлигой дунда һургуулиинхид «Коммунизм», «Улаан-Аха» ба бусад колхозуудта ошоһон байна. Тэрэнһээ гадна радиогоор, аймагай соёлой байшанда, арадай университедтэ элидхэлнүүдые олохон багшанар уншажа, багашуулые хүмүүжүүлхэ талаар түрэлхидтэ аша туһатай заабари захяануудые үгэдэг. Энэнь үхибүүдые хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ бага бэшэ нүлөө үзүүлнэ. Тэдэнэй тоодо Буряадай АССР-эй һургуулиин габьяата багша, «Хүндэлэлэй тэмдэг» орденой кавалер Т. Д. Дамбаева, арадай гэгээрэлэй отличнигууд Л. И. Дугарова, Г. А. Иванова, багшанар Э. М. Пахутова, А. Ш. Аюшеева, Д. Д. Мунконова ороно.

Мүн багшанар пропагандист, агитатор, политинформатор болон лекторэй нангин уялгануудые дүүргэнэ.

Нёдондо жэлдэ аймагай соёлшод 142 концерт наада, зүжэг харуулаа. Тэдэниинь 20333 хүн һонирхон хараа. Тэдэнэй хүсөөр 181 лекци болон элидхэл уншагдажа, 8877 хүн шагнаһан байха. Тиихэдэ «Ургы» гэжэ залуушуулай ансамбль, арадай театр нилээд урагшатайгаар хүдэлжэ гараа. Зунай үедэ комсомол-залуушуулһаа бүридэһэн агитбригада аймагай бүхы колхозуудай малшадта, үбһэшэдтэ наада, зүжэг харуулһан байна.

Жэлэй турша соо Сорогой, Хужарай хүдөөгэй соёлой байшангууд, Сэнсын, Балактын хүдөөгэй клубууд муу бэшээр хүдэлөө. 1971 ондо ажалшадай культурна эрилтые гүйсэд һайнаар хангаһанай түлөө аймагнай Буряадай АССР-эй Соёлой министерствын коллегиин, соёлой хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай обкомой зүгһөө гурбадахи шатын дипломоор, 1000 түхэригөөр шагнагдаһан байна.

1972 ондо тэдэнэй урда бүришье ехэ, тон харюусалгатай зорилгонууд табигдана. Жэлэй үнгэрһэн 5 һарын турша соо 28 концерт табигдажа, 3005 хүн хангагдаба. Гадна, олон лекци, хөөрөөнүүд эмхидхэгдэһэн байна. 46 нүүдэл библиотекэ ажаллана.

Гэхэтэй хамта соёлшодой ажалда дутагдалнууд бии. Аймагай «Саян» гэжэ соёлой байшан малшадые хангаха хэрэгтэ анхаралаа гүйсэд хандуулнагүй. Харин арадай театр һаял «Зүрхэнэй шарха» гэһэн зүжэг Орлигой зондо харуулжа, магтаал һайшаалда хүртөө.

Хүдөөгэй ажалшадые соёлой талаар хангалгада гол анхаралаа табижа, ажал хүдэлмэреэ эрид һайжаруулха тэдэнэй нангин уялгань болоно.

Гадна медицинын хүдэлмэрилэгшэдэй үүргэ тон ехэ гээшэ. Аймагаймнай 20 гаран медицинскэ хүдэлмэрилэгшэ саг үргэлжэ хүдөө нютагуудаар ябажа, малшадта туһаламжа хүргэдэг. Гэр соохиёо хайшан гэжэ ариг сэбэрээр барихаб, ямар ёһо гурим сахихаб, аптечкэнүүдые хайшан гэжэ хэрэглэхэб гэһэн удхатай элидхэл, хөөрэлдөөнүүдые хэдэг, «Санбюллетень» гаргадаг.

Аймагай интеллигенци мүн бэшэшье ажалнуудта эдэбхитэйгээр хабаадалсана. Ямаршье хүдэлмэри абагты — интеллигенциин хабаадалсаагүй ажал үгыл даа.

Интеллигенциин суглаан дээрэ үгэ хэлэхэ, һанамжа дурадхалнуудые оруулха дуратайшуул олон байгаа. Ажал хүдэлмэреэ эрид һайжаруулха тухайда сэдьхэлээ зобожо байдагынь эндэ элирээ.

— Манай колхозой соёлшод үшөөл хангалтагүйгөөр ажаллана,—гэжэ «Коммунизм» колхозой түрүүлэгшэ Г. Н. Аюшеев хэлэнэ.—Наада, зүжэгүүдые тэдэнэр гансал һайндэрнүүдтэ табидаг байна. Энэ ехэ муу гээшэ. Аймагай соёлой таһаг хүдөөгэй клуб, библиотекэнүүдэй ажал хүдэлмэриие муугаар шалгана.

Колхоздо хүүгэдэй саад-ясли үгы дээрэһээ олон залуу эхэнэрнүүд ажал хэнгүй гэртээ һууха баатай болоно. Тиимэһээ ерэхэ жэлдэ Балагта тосхондо хүүгэдэй саад-ясли бариха зорилготойбди гэжэ тэрэ мэдүүлбэ.

Орлигой дунда һургуулиин һуралсалай талые даагша нүхэр Мункөнова Д. Д. үгэ хэлэхэ зуураа, багшанар арад зоной дунда ниитэ-политическэ хүдэлмэри ябуулха хэрэгтэ һайнаар хабаадана гэбэ.

Жэшээлхэдэ, 1931 ондо аймагтамнай оройдоо табахан багша хүдэлдэг гэбэл, харин мүнөө ганса манай һургуулида аяар 40 гаран багша, хүмүүжүүлэгшэ бии.

КПСС-эй XXIV съездын шиидхэбэринүүдые. «ССР Союзай тогтоһоор 50 жэлэй ойдо бэлэдхэл тухай» КПСС-эй ЦК-гай тогтоолые ажалшадай дунда нэбтэрүүлхэ шухала хэрэгтэ бидэнэй хубита бии.

— Медицинскэ хүдэлмэрилэгшэд хадаа СССР-эй 50 жэлэй ойе һайн амжалтатайгаар угтахые оролдоно,—гээд аймагай больницын хүдэлмэрилэгшэ М. П. Сагадарова хэлэбэ.— Врачнар, дунда мэргэжэлтэн медицинскэ хүдэлмэрилэгшэд хүдөөгэй зондо түргэн туһаламжа оролдосоойгоор үзүүлнэ.

В. ГАЛСАНОВ,
аймагай интеллигенциин Соведэй түрүүлэгшэ.

АХА ДҮҮ АРАДУУДАЙ ПОЭЗИҺЭЭ

Алексей БАЛАКАЕВ

ТҮРЭЛ ХАЛЬМАГНИ

Хэдэн зуугаад жэл үнгэрөө тиинхэһээ —
Хэтэдээ Росситай хамтараа Хальмаг орон.
Алдарта Волгын эрьедэ хүрэжэ ерээд,
Аханараа оложо түбхинөөл Хальмаг орон.
Халуунаар нүхэсөөд агуу ород арадтай,
Хэтэдээ Росситай ниилээ юм Хальмаг орон.
Жабхаланта Октябриин тэмсэлдэ хабаадаад,
Жаргалта байдалаа олоо юм Хальмаг орон.

Үрэжэлтэ газарта ургаһан ногоон мэтээр,
Үдэр бүри һалбараал баян Хальмаг орон.
Шэмэтэ талаараа адуу малнуудаа үсхэжэ,
Шэднтэ ажалаараа суурханал Хальмаг орон.
Ашата багша Ленинэй һургаал заабаряар
Аласай харгы замда ороол Хальмаг орон.
Коммунис партиин сэсэ мэргэн ударидалгаар
Коммунизмда сэхэ дабхинал Хальмаг орон.

Леся УКРАИНКА

ХАБАРАЙ ЭХИН

Апрель һара соо,
Алтан наран соо
Сэнхирхэн ургын задарһандал,
Сэдьхэлэйнь һалбаршоо һаа
басаганай —
Тинтэрээ бү гайхаарайгты.

Хабартаа булагуудай тэһэрэн
тэбдэн,
Хабсагайһаа һүрэлдэн,
Хада руу холые зорин
гүйлдэһэндэл,
Халуун хурса үгэнүүдэй зүрхэ
һэргээгээ һаань —
Тинтэрээ бү гайхаарайгты.

Эреэхэн булжамуурай дуунай
Эртэ хабар эршэдэн
ханхинаһандал,
Эрхэеэ дуудан, эршээ
зангидан,
Эльгэ зүрхэнэй дуулаа һаань,
Тинтэрээ бү гайхаарайгты.

ЭТИГЭЛ

Үйлэ, сүлөөшье ажабайдални үгөөгүй,
Үни хүлеэхэ этигэлни мүхөөгүй.

Ууган оронойнгоо һайханиие,
Украинаяа дахяад харахые этигэнэм.

Сэнхир Днепрээ нэгэш удаа хараа һаа,
Сэхыень хэлэхэдэ, үхөөш хадаа хамаагүй.

Удамайнгаа толгойнуудые хараад,
Ужамаар амилһайб урдынхияа һанаад.

Үйлымни үри юушье намда үгөөгүй,
Үни хүлеэхэ этигэлни һүнөөгүй.

Ц-Д. ДОНДОКОВА оршуулба.

Макс МАЙН

ОРОД ОРОНОЙ ХҮБҮҮМБИ

Хүбшөөр элбэг Мариин хизаарта түрөөб,
Хүйһөө хүндүүлээб эндэ, нүхэдни — эндэхин.
Зүгөөр Ород орон—нютагни гэжэ
Зүрхэ сэдьхэлһээ омогорхон мэдүүлнэб дахин.

Ород ахамни эрхэ намда олголсоо,
Одото сүлөөгэйм үүрэй толо бадаргаа.
Тэрэнэйнь түлөө баяр хүргэн дохиноб
Түрэл арадайнгаа нэрэ алдарһаа.

Дайнай һомоной шууяан, тэһэрээн соогуур
Дайдаяа аршалан, ород нүхэртэй дабшааб.
«Ородой сэрэгшэ эрэлхэг байна», — гэжэ
Олооро хэлсэдэг һэн ородыешье, наймайешье
һайшаан.

Сибирь, Ураал, уужам талата Украина,
Сэлсэгэр виноградаар суурхадаг Молдави —
бултадаа
Сарюун һаналтайгаар урагшаа дабхин ябахадаа,
«Салам шамда, дүүмнай!» — гэнэ.

Заводой дохёогоор, уянгата дуунай аялгаар,
Залинта аадарай шууяагаар, уһанай долгёор:
«Ород орон, шинии хүбүүмбн!» гэжэ
Одоо сэдьхэлни дуулана, бодолгото болонгоёор.

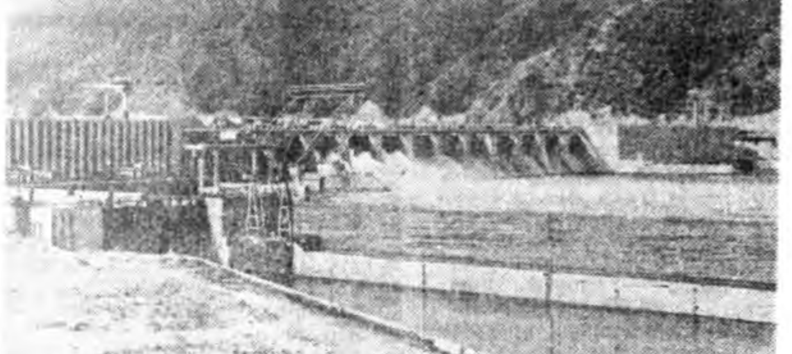
Ц. ДОНДОГОИ
ород оршуулгаһаа буряадшалба.

СОЦИАЛИС ОРОНУУДААР

СФРЮ. Эндэ Дунай мүрэн дээрэ Югослави Румыни хоёрой хамтадаа бариһан гидроэнергетическэ ба уһан замай «Джердап» системэ дүүргэгдэжэ байнхай. Түрүүшын агрегадууд бүри хоёр жэлэй саада тээ хүдэлжэ эхилһэн байгаа, һүүлшынхинь һаяхан май һарада ашаглалгада үгтэбэ. Түмэр харгын дэргэдэхи энэ ехэ гидроэнергетическэ ба уһан замай комплекс барилгада Советскэ Союз ехэхэн экономическа болон техническэ туһаламжа хүргэһэн байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: «Джердап» комплексын газаа түхэл.

ТАСС-ай фотохронико.

ЧССР. Пльзен хотын «Шкода» гэжэ машина бүтээлгын комбинадай гаргаһан һэрбээтэ годлидол машинанууд Экономическа харилсаа холбооной соведэй гэшүүн оронуудта мэдээжэ болонхой. Мүнөө энэ предприятиин цехүүд соо загаһа барилгын совет суднануудай двигательнүүдтэ табигдаха зүйлнүүд бүтээгдэжэ байнхай. ЗУРАГ ДЭЭРЭ: инженер Франтишек Всесели, мастер Иржи Длабач гэгшэд нэгэ шестернягай шанар шалгажа байна.

ТАСС-ай фотохронико.

АЛЖИРАЙ НАЦИОНАЛЬНА БЭЕЭ ДААНХАЙ БАЙДАЛТАЙ БОЛОҺООР АРБАН ЖЭЛ ГҮЙСЭБЭ

...Национальна эрхэ сүлөөтэй болоһон түрүүшынгээ үдэрые 1962 оной июлиин 5-да алжир арад һайндэрлээ һэн. Орон найман жэлэй турша соо дай хэжэ һандарһан, ээрхэгшэ ороной экономикын хуби боложо үгэдэг байһан тэрэнэй арадай ажахы ехээр доройтоһон байгаа бшуу. Харин мэргэжэлтэдэй олоороо гаража ошоходо, орон доторхи үйлэдбэридэ һаад ушаруулжа, тэрэниие ехэ бэрхэшээлдэ оруулһан байна. Орондонь иимэ харюусалгатай үеын тохёолдоод байхада, алжир арад үүсхэл эдэбхи. революционно хүсэл зоригоо дэлбэлэн шангадхаһан байгаа.

Эрхэ сүлөөтэй болоһон түрүүшын үдэр... Колонизаторнуудай орхижо ошоһон эд зөөриие бүридхэлгэ эхилээ. Удаань залуу республика оронойнгоо экономико байгуулха хэрэг эхилһэн байна. 1966 онһоо эхилэн үйлэдбэриин элдэб олон һалбаринуудта хэгдэһэн үргэн ехэ шэнэдхэлгэнүүд гүрэнэй секторэй үндэһэ һуури табиха эрхэ байдал бии болгоо. Ашагта малтамалнуудай предприятинуудые, страховой компанинуудые, банкнуудые, хэдэн арбаад промышленна шухала предприятинуудые гүрэнэй мэдэлдэ абаһанай, финансые болон гадаадын худалдаа наймаае хиналта тогтооһоной ашаар экономическа политикын гол онсо арганuудые гартаа абаха арга гүрэндэ олгоһон байна.

Алжирые 1970—1973 онуудта хүгжөөхэ дүрбэн жэлэй түсэб АНДР-тэ угаа ехэ программа болоно. Тэрэнэй ёһоор, хэдэн арбаад промышленна предприяти бодхоохо, социальна шэнэдхэлгэнүүдые хэхэ талаар хэмжээнүүдые абаха гэжэ хараалагданхай. Түс түсэбэй дүүргэлтын үрэ дүнгүүд мүнөө элеэр харагдадаг болоо. Сахарын уурхайнуудые Дундада далайн эрьетэй холбоһон хоёр шэнэ нефтегазопровод һаяхан ашаглалгада үгтөө. Аннабтахи булад хайлуулгын цех ба түмэр халуугаар дабтадаг стан, мүнгэнэй уһа гаргадаг ашагта малтамалай предприяти, газ шэнгэрүүлдэг завод, керамическа завод, бусад барилганууд ашаглалгада үгтөө. Ороной предприятинуудай нютагтаа бүтээн гаргадаг продукциин түхэл янза һара бүхэндэ олон болоно. Энэ хадаа ондоо оронуудһаа асардаг заншалта олон эд бараа худалдажа абалгаһаа гүрэниие сүлөөлөө.

Алжирай хүтэлбэрилэгшэдэй һанамжын ёһоор, хүгжэнги индустри хүдөө нютагуудта үргэн ехэ шэнэдхэлгэнүүдые хэхэ материальна ба техническэ үндэһэ һуури боложо үгэхэ зэргэтэй. АНДР-эй хүн зоной дүрбэнэй гурбан хуби хүдөө нютагуудта һуудаг юм. «Аграрна шэнэдхэлгэнүүдые хэхэ шухала документ» 1971 оной ноябриин 1-дэ хүсэндөө ороо һэн. Тэрэнэй ёһоор, хүдөө ажахые үндэһөөрнь хубилгаха, газар ехээр эзэмдэлгые хизаарлаха, үгытэй таряашадта газар хубаарилжа үгэхэ, кооперативуудые байгуулха зорилго табигданхай.

Ороной түхэл шарай хубилна, алжирайхид өөһэдөөшье хубилна. Хасси-Мессаудтахи нефтиин олзоборилгонуудта, Аннабтахи металлургическа комбинадта, Аразефтэхи химическэ томо барилга бодхоолго дээрэ залуу хүтэлбэрилэгшэдтэй би уулзаһан байнаб. Даалгагдаһан хэрэгтээ ханамжатай һайнаар хандаха, харюусалгаяа мэдэрхэ гээшэ эдэ хүнүүдэй гол шухала шэнжэнь болоно. Бумердестэхи нефтиин, газай ба химиин национальна институдта һурагшад тэдэнэй дунда олон. Энэ институдта совет мэргэжэлтэд 1964 онһоо эхилэн заадаг болоһон байха юм.

Алжирта манай ороной туһаламжа үзүүлдэггүй үйлэдбэриин гү, али ажабайдалай һалбаринуудые мүнөө олохонь бэрхэтэй. Тэдэнэй тоодо, геологическа бэдэрэлгэнүүд, металлургическа ба ашагта малтамалнуудай предприятинуудые барилга, уһа бэдэрэлгэ, хаалтануудые барилга, техническэ кадрнуудые бэлдэлгэ, гэгээрэл, медицинэ оролсоно. Совет ороной туһаламжа али бүхы талаар үзүүлэгдэдэг байһаниинь һайшаалтай. Предприяти барихын хажуугаар тэдэниие ашаглаха национальна кадрнууд бэлдэгдэдэг байна. Жэшээлхэдэ, республикын хара металлургиин түрүүшын предприяти болоһон Аннабска металлургическа завод абаад үзэе. Булад хайлуулгын цех нээлгын баярай ёһолол һара хахадай урда тээ болоо. Тэрэ жэлэй турша соо 410 мянган тонно булад хайлуулжа гаргахэ зэргэтэй юм. Республикын Президент, АНДР-эй Революционно Соведэй Түрүүлэгшэ Х. Бумедьенэй хэлэһэнэй ёһоор, орон мүнөө жэлдэ 500 мянган тонно булад ондоо оронһоо худалдажа абаха ушартай болоно. Энээниие хараада абабал, ашаглалгада үгтэһэн предприятиин экономическа ашаг үрые ёһотойгоор лэ сэгнэжэ болохо байна.

Заводтой зэргэлээд, профтехһуралсалай центр амжалтатайгаар хүдэлжэ байдаг. Тэндэ совет һургагшад хэдэн жэлэй турша соо хүдэлнэ. Мүнөө тэрээндэ үндэһэлэн дээдэ һуралсалай шэнэ һургуули—ашагта малтамалай - металлургическа институт эмхидхэгдэжэ байнхай.

Баһа нэгэ һонин жэшээ дурдая. Хаалтанууд ба уһалууриин түхеэрэлгэнүүдые барилгын талаар совет мэргэжэлтэд хэдэн жэлэй турша соо туһаламжа үзүүлнэ. Алжирта уһанай ажахын ба мелиорациин институт эмхидхэлгэ ба түхеэрэлгэдэ манай орон мүнөө туһаламжа үзүүлдэг.

Совет-алжир харилсаа холбоое сэгнэхэдээ, ороной гээгдэлые усадхалга Советскэ Союзай туһаламжатайгаар бодхоогдодог барилгануудай шухала удха шанартай байһые Алжирай «Эль-Муджахид» газетэ онсолон тэмдэглэнэ.

Алжир арадай амжалтануудаар баясаха зуураа, совет хүнүүд хани барисаата оронойнгоо бэеэ даанхай хүгжэлтын замда шэнэ амжалтануудые туйлахыень, АНДР-эй 10-дахи жэлэй ойн гүйсэһэн үдэрөөр дашарамдуулан хүсэнэ.

Ю. ЗИНИН.
(АПН).

ГАНДАҺАН ГАЗАР УНДАЛУУЛАГДАБА

Хэнэйшье мэдэһээр үнгэрһэн июнь һарада бүгшэм халуун үдэрнүүд боложо, үдэртөө 25—32 градус хүрэтэр дулаан байгаа. Тиихэдэ һарын һүүлшын арбан хоногой туршада Ахын, Түнхэнэй, республикын хойто аймагуудта һүниндөө 0—2 градус хүйтэн болоһон байна. Энэ арбан хоногой туршада 14—20 градусаар үлүү дулаан болобо гэжэ сагай алирил шэнжэлэгшэд тодоруулһан байна.

Мүн хура бороо һүүлшын арбан хоногой туршада бага зэргэ оробо. Тиибэшье һаа, түбэй болон урда аймагуудта хура бороо багаар ороо. Тиихэдэ Түнхэнэй, Хориин, Хэжэнгын, Кабанскын аймагуудта секундын 15 метр хүсэтэйгөөр һалхилаа. Түбэй болон республикын урда аймагуудта хагсуу хуурай үдэрнүүд үзэгдэһэн байна. Бүхыдөө республика дотор хура бороо багатай, хуурай үдэрнүүд болоо гэжэ тобшолол хэхэ хэрэгтэй. Энээнһээ уламжалан республикын эхэнхи аймагуудай сабшалан, таряалангай ургаса сагһаа урид шарлан хатажа захалаа.

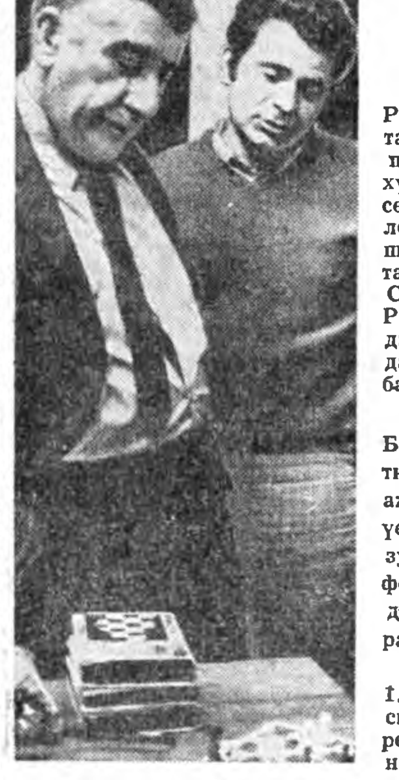
Һ'энииисэ, обёос, кукурузын ургасын гараса бараг һайн. Зарим нютагуудта шэниисэ хоолослоо, кукуруза 3—7 набша намаатай болоһон, 15—25 сантиметр үндэрөөр ургаһан байха юм.

Үнгэрһэн үе соо гансал Захаамин, Түнхэн, Яруунa нютагуудта шииг нойтоор элбэг байгаа.

Июниин 30-һаа июлиин 2 болотор республикын нютаг бүхэндэ хура бороон орожо, гандажа захалһан таряалан, сабшалан ундалуулагдаба. Энэ үе соо Торидо — 29, Хяагта, Охин-Булагта — 24, Хэжэнгэдэ 23 миллиметр хүрэтэр хура бороо ороһон байна. Тиихэдэ Мухар-Шэбэр, Хори, Нарһата, Захаамин, Загарай, Сэлэнгэ, Зэдэ нютагуудта 14—һөө 21 миллиметр хэмжээнэй бороо ороо. Бусад нютаг нугануудта ороһон бороогой хэмжээн гурбанһаа 12 миллиметр болобо.

Л. ГОНЧАРОВА.

ДЭЛХЭЙН ЧЕМПИОНОЙДО

Исландиин ниислэл Рейкьявик хотодо шатараар дэлхэйн чемпионой нэрэ зэргэдэ хүртэхын түлөө мүрысөөн үнгэргэгдэхэ болонхой. Дэлхэйн чемпион Борис Спасскитай наадаха болоһон США-гай шатаршан Роберт Фишер мүнөөдэр болотор наадандаа хүрэжэ ерээдүй байһаар.

Дэлхэйн чемпион Борис Спасскиин спортивна ба өөрыньшье ажабайдалай хэдыхэн үеые харуулһан фотозурагуудые ТАСС-ай фотохронико уншагшадай һонирхолдо дурадхана.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: 1. Б. Спасский гроссмейстер И. Бондаревский хоёр шатарай наада шүүмжэлэн зүбшэжэ байна. 2. Борис Спасский Лариса һамгантаяа Вася хүбүүнтэеэ гэртээ 3. Наадаhай һүүлээр.
ТАСС-ай фотохронико.

АНХАРХААР БОЛОО БЭШЭ ГҮ?

Столой теннисээр республикын түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөөн үнгэргэгдэбэ. Эхэнэрнүүдэй дундаһаа тренер П. Ф. Новак гэгшын һургадаг Наташа Серышева эрхим амжалта туйлаа. Эрэшүүлэй дунда үнгэргэгдэһэн наадаанда залуу спортсменүүд — Геннадий Лампилов, Владимир Кодянев, Александр Мугдуев гэгшэдэй хоорондо шанга тулалдаан болоо.

Түгэсхэлэй наадаанда хабаадаһан мастерта кандидат Альберт Запорожский нэгэдэхи разрядтай Владимир Кодянев хоёрой наадан эндэ суглаарагшадай анхарал татаа.

Залуу спортсмен Владимир абаһаар һайнаар, алдуу эндүүгүйгөөр шууд добтолжо, хэдэн очкогоор булюу болоһон байгаа. Зүгөөр һүүл тээшээ эсэжэ, дүршэлтэй мастерта кандидадта шүүгдэхэ баатай болоо. Тиигэжэ Альберт Запорожский хоёрдохи жэлээ чемпионой нэрэ зэргэдэ хүртэбэ.

Манай республикын спортсменүүд теннис наададаг боложо эхилһээр хорёод жэл болохонь. Тиибэшье һаа, спортын энэ зүйл олоной дунда ехээр дэлгэржэ шадаагүй гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй.

Спортсменүүдээр олон «Труд», «Спартак», «Локомотив» бүлгэмүүд, ЛВРЗ-гэй спортын клуб урдандаа теннис наадалгада анхаралаа табидаг байһан юм. Харин мүнөө теннис наадаха командагүй болоһониинь гайхамаар байдаг.

Мүн студентнүүдэй дундаһаа эрхим теннисист гэхээр хүниие хургаа даража тооломоор үсөөн болонхой. Ушарынь хэлэхэдэ, «Буревестник» бүлгэмэй спортсменүүд һорёо, мүрысөө үнгэргэхэ өөрын талмайгүй байһаар.

Тиибэ яабашье һаань, «Буревестник» бүлгэмэй зарим спортсменүүдынь спортын энэ тэрэ бүлгэмүүдэй залнуудта ошожо байгаад, һорилго үнгэргэдэг, мүрысөөндэ хабаадалсадаг байһан. Энээнэй ашаар эдэнэр Россин түрүү һуури эзэлхэ наадаанда хабаадалсахадаа, эрхим амжалта туйлаа һэн. Тиин хоёр спортсмен Одессэ хотодо үнгэргэгдэхэ «Буревестник» бүлгэмэй Центральна Соведэй түрүү һуури эзэлхэ наадаанда хабаадалсаха болонхой.

Физкультура, спортын городской, республиканска комитедүүдэй теннис наадалгын мүрысөөндэ һаналаа табяа һаань, республика доторнай эрхим спортсменүүд олошорхол һэн.

В. ПЛУТТ,
столой теннис наадагшадай республикын федерациин түрүүлэгшэ.

ХАРЮУГАЙ НААДАН

Россин түрүү һуури эзэлхын түлөө үнгэргэгдэжэ эхилһэн мүрысөөндэ автономито республикын «А» класста наададаг футболистнуудһаа гадна, республикын суглуулагдамал командын футболистнууд наадаха эрхэтэй. Олимпиин наадаанай гуримаар үнгэргэгдэхэ ёһотой уулзалгада командануyд хоёр удаа наадаха болоно.

Манай республикын суглуулагдамал команда наадаанай түрүүшын хахадта Якадай АССР-эй футболистнуудтай уулзаха байһан. Зүгөөр эдэнэр наадаанда хабаадалсахагүйбди гэжэ мэдүүлээ. Тиигэжэ манай командада хоёр очко бэшэгдэһэн байгаа.

Республикынгаа нэрэ солые хамгаалхаар табигдаһан авиазаводой «Байкал» команда Мариин АССР-эй «Спартак» командатай наадаха болоһон юм. «А» классай хоёрдохи бүлэгтэ наададаг «Спартак» командын футболистнууд «Байкал» командын ворота руу табан бүмбэгэ сохижо, өөрынгөө ворота руу нэгые алдажа, наадаяа түгэсхэһэн байгаа.

Харюугайнь хоёрдохи наадан уржадар манай Улаан-Үдэ хотын авиазаводой стадион дээрэ үнгэргэгдөө. Үнгэрэгшэ жэлдэ республикын чемпион болоһон «Байкал» команда харюугайнгаа уулзалгада айлшадтайгаа наадахадаа, 1:2 тоотойгоор шүүгдэбэ.

Т. БАДМАИН.

МЭРГЭНЭЭ ТУРШАЛСАБА

ДОСААФ-ай хүдөөгэй аймагуудай мэргэн буудагшадай дунда республикын түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөөн үнгэргэгдэһэн байна. Эндэ Зэдын, Түнхэнэй, Улаан-Үдын аймагуудай мэргэн буудагшадай хоорондо шанга тулалдаан болоо.

Мүрысөөнэй түрүүшын үдэр бага аматай буугаар 50 метрэй зайһаа сагаалса буудаһан түрүүшүүл сооһоо 808 очко абаһан Зэдын аймагай команда эрхим байба. Мэргээр буудадаг Серафим Хороших, Геннадий Дондоков, Таисия Шишмарёва гэгшэдһээ бүридэһэн Зэдын аймагай команда эрхим амжалта туйлаһан байна. Улаан-Үдын, Түнхэнэй аймагуудай командануyд удаадахи хоёр һуури эзэлээ. Энэ упражнени гүйсэдхэгшэдэй дунда Захааминай Ф. Калашников абажа боломоор 300-һаа 282 очко абажа, өөр хоорондын түрүү һуури эзэлбэ. Эхэнэрнүүд сооһоо Таисия Шишмарёвада хүрэжэ буудаха мэргэн эхэнэр байбагүй.

Пистоледээр 25 метрэй зайда буудаһан командануyд сооһоо мүн лэ Зэдын спортсменүүд түрүүлбэ. Тиигэжэ Түнхэнэй, Улаан-Үдын аймагуудай командануyд дахинаа удаадахи һуури эзэлхэ баатай болоо.

Бага аматай буугаар баймгa, убдэг дээрэһээ, хэбтээд сагаалса буудаһан Зэдын аймагай мэргэшүүл дүн хамтадань 651 очко абажа, дахинаа түрүү һуури эзэлбэ. Түс командын гэшүүд Серафим Хороших, Таисия Шишмарёва гэгшэд өөр хоорондын дундаһаа шалгараа. Мүн сэрэгэй винтовкоор 100 метрэй зайһаа сагаалса буудаһан спортсменүүдэй дунда Зэдын команда шалгаржа гараа.

Хоёр үдэрэй туршада үнгэргэгдэһэн мүрысөөнэй дүн гаргахада, тренер Серафим Хороших гэгшын команда түрүү һуури эзэлжэ, 1972 оной дамжуулгын кубок абаба.

В. ОЛЬХОВАТСКИЙ.

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаһанда: «Мастернууд чемпионууд болобо» — П. Амагановай репортаж. «Мүрысөөнэй түүхэ бэшэг»— суглуулбари. ТАСС-ай шухала мэдээсэлнүүд. КПСС-эй обкомой пленум тухай информационно мэдээсэл.

Хоёрдохи хуудаһанда: «Халан абагшадаа туһала» — Л. Мартыновагай статья. Н. Мадуевай «Баяртай уулзалганууд» гэһэн статья.

Гурбадахи хуудаһанда: В. Штеренбергын «Сетевой график» гэһэн статья. «Сенаж ба тэрэнэй шэмэтэ шанар» — В. Осодоев, С. Бекетов гэгшэдэй статья.

Дүрбэдэхи хуудаһанда: Хилын саанаһаа ерэһэн һонин.

ЭНХИР ЭКРАН

«ОРБИТА» ХАРУУЛНА:

16.05 — орон доторхи һонин. 16.10 — һурагшадта зорюулагдаһан дамжуулга. 16.40 — «Киногой аяншалгада дуратайшуулай клуб» гэһэн дамжуулга. 17.40 — «Письма с моей мельницы» гэһэн Франциин уран һайханай телевизионно фильм. 19.00 — «Время» гэһэн һүүлэй һонинай программа.

УЛААН-ҮДЭ ХАРУУЛНА:

19.30 — телепанорама. 19.50 — «Экран» гэһэн телевизионно суглуулбари.

«ОРБИТА» ХАРУУЛНА:

21.00 — «Человек в проходном дворе» гэһэн уран һайханай телевизионно фильмын нэгэдэхи серинь харуулагдаха. 22.05 — «Дунда Азиин болон Казахстанай уран зураашад» гэһэн репортаж Центральна выставкын залһаа дамжуулагдаха. 22.35 — спортын программа. 24.00 — «Время» гэһэн һүүлэй һонинай программа.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА
УЛААН-ҮДЭ ХАРУУЛНА:

22.10 — «Два года над пропастью» гэһэн уран һайханай фильм. 22.50 — концерт.

ХИЛЫН СААНАҺАА
ТЕЛЕФОН ТЕЛЕГРАФ РАДИО

ПРАГА

ХАНИ БАРИСААНАЙ БАРИЛГА

ТАСС

— Прагада баригдажа байгаа метрое Чехославак-совет хани барисаанай барилга гээд нэрлэмээр, — гэжэ Чехскэ Социалис Республикын барилгын ба техникын министр Карел Лебл Чехословакиин «Свободне слово» газетэдэ интервью үгэхэдөө мэдүүлбэ.

Прагын метрогой барилгашад Совет ороной туһаламжын, совет дүй дүршэл хэрэглэһэнэй ашаар, Прагые хотын урда зүгтэхи шэнэ районуудтай холбохо метрополитенэй түрүүшын линиин барилга амжалтатайгаар бүтээгдэжэ байнхай гэжэ министр мэдээсээ.

Техническэ хэдэн олон асуудалнуудые совет мэргэжэлтэдэй хабаадалгатайгаар шиидхэлгэ барилгаяа амжалтатайгаар эрхилхэдэмнай ехэ удха шанартай байгаа. Түсхай түхеэрэлгэ, машинанууд ба механизмуудые СССР-һээ асарһан ябадал шухала үүргэ дүүргэээ.

ВАШИНГТОН

Сенатор Дж. Макговернын мэдүүлгэ

ТАСС

Сенатор Дж. Макговерн телевиденеэр үгэ хэлэхэдээ, демокрадуудай съезд США-гай президентын тушаал дааха кандидат болгон намайе нэрлэхэ байха гэжэ мэдүүлбэ. Хэрбээ съезд дээрэ «хуулита ёһо гуримуудай дабагдабал», президентын кандидат болгогдожо съездээр һунгагдаһан хүниие дэмжэхэгүйб гэжэ Макговерн мэдүүлээ.

Вьетнам тушаа мүнөө правительствын баримталжа байгаа политика урагшагүйдэхэ байха гэжэ Макговерн онсолон тэмдэглээд, Вьетнамые американ самолёдуудай бомбододогыень шүүмжэлбэ, Вьетнамдахи дайе болюулхаар саг болоо гэбэ.

ЛОНДОН

ИНДОХИТАДТАХИ БАЙЛДААНУУД

ТАСС

Урда Вьетнамай патриотическа хүсэнүүд хэдэ хэдэн районуудта байһан американ-сайгон сэрэгүүдтэ эсэргүү амжалтатай добтолгнуудые хэжэ үргэлжэлһээр. Сайгон сэрэгүүд США-гай зүгһөө агаараар ехэ дэмжэлгэ абабашье, байдалаа заһаруулжа шадахаяа болинхой. «В-52» түхэлэй 63 бомбардировщик Куангчи Тхыатхиен ба Контум провинцинуудта НВСО-гой сэрэгүүдэй байһан газарнуудые 21 дахин бомбодоо. Гансахан Куангчиин оршон тойрондо 500 гаран тонно бомбонуудые хаяба.

Куангчиин райондо, мүн Анлок хотын оршондо шанга байлдаанууд болоно. Патриотическа хүсэнүүд Хюэ хотые ракетээр, артиллереэр хоёрдохи үдэрөө буудажа байнхай. Хюэһээ баруун-урагшаа 12 километртэ байдаг сайгон армиин сэрэгэй Фубай гэжэ ехэ баазые буудана.

Фыоклонг провинцида байлдаанууд боложо үргэлжэлһээр. Эндэхи патриодууд Сайгонһоо зүүн-хойгуур 130 километртэ байдаг Шонгбе (Фыокбинь) гэжэ захиргаанай центрые июлиин 3-да артиллереэр буудаба. Эдэнэй танкова подразделенинүүд энэ городто добтолһон байна.

Камбоджын патриодууд правительственна сэрэгүүдтэй тулалдахадаа, баһал амжалтануудые туйлана. Такео, Кампот провинцинуудта шанга тулалдаанууд боложо байнхай.

Пномпениһээ урагшаа 29 километртэ байдаг Тхмардох гэжэ үндэрдэхын түлөө шанга байлдаанууд болоһоор.

БРЮССЕЛЬ

Ажалһаань гаргахаар хараална

ТАСС

«Юрэнхы дэлгүүрэй» эмхи зургаануудай 70 алба хаагшые ажалһаань гаргаха тухай хэлсэгдээ гэһэн һураг Брюссельдэ таранхай. Энээнтэй дашарамдуулан, эндэхи хэблэл нигэжэ мэдээсэнэ: «Юрэнхы дэлгүүртэ» орохоёо байгаа дүрбэн ороной — Англиин, Ирландиин, Даниин ба Норвегиин чиновнигуудай эзэлхэ һууриие дэлгүүрэй захиргаан «бэлдэжэ байһан» болоно.

СТОКГОЛЬМ

Тэмсэжэ байгаа Вьетнамые дэмжэнэ

ТАСС

Индохитад тушаа Стокгольмско саг үргэлжын конференциин гүйсэдкомой зүблөөн эндэ болоод, тэмсэжэ байгаа Вьетнамда туһалхаар мүнгэ суглуулхын тула уласхоорондын ябуулга хэхэ гэһэн шиидхэбэри гаргаба. Гэхэтэй хамта Индохитадта США-гай үйлэдэһэн гэмтэ ябадалнуудые. түбхын түрүүндэ Улаан мүрэнэй адагтахи даамбанууд ба хаалтануудые бомбодолгын бүхы хойшолонгуудые мүрдэхэ уласхоорондын комисси энэ һара соо ДРВ-дэ эльгээгдэжэ байха гэжэ мүн лэ соносхогдоо. Суглуулагдаһан материалнууд сентябриин һүүлээр гү, али октябриин эхеэр Баруун Европын оронуудай нэгэндэ, Уласхоорондын комиссиин ээлжээтэ зүблөөн дээрэ харагдаха юм ха.

ДЕЛИ

ХЭЛСЭЭНДЭ ГАР ТАБИГДАБА

ТАСС

Июниин 28-да Хойто Индиин Симла хотодо эхилһэн Инди-Пакистанай хүтэлбэрилэгшэдэй хөөрэлдөөнүүд дүүрэбэ. Индиин премьер-министр Индира Ганди, Пакистанай президент З. А. Бхутто хөөрэлдөөнүүдэй үеэр туйлагдаһан хэлсээндэ июлиин 2-ой үдэшэ гар табяа. Энэ документые «Индостанда удаан сагай эб найрамдал хангаха горитой алхам» гэжэ Индиин ПТИ агентство сэгнэнэ.

ДЕЛИ

ИНДИ-ПАКИСТАНАЙ ХЭЛСЭЭН

ТАСС

Индиин Химачал Прадеш гэжэ штадай гол хотодо Пакистанай президент З. А. Бхуттын, Индиин премьер-министр Индира Гандиин хоорондо хөөрэлдөөнүүд боложо дүүрээ. Эдэнэр Инди-Пакистанай харилсаанда хабаатай олон асуудалнуудые табан үдэрэй турша соо зүбшэн хэлсэһэн байна.

Индиин ба Пакистанай хүтэлбэрилэгшэдэй уулзалгын эсэстэ баталагдаһан хэлсээн дотор хэлэгдэһэнэй ёһоор, зүришэлдөөгөө болюулха, Индостанай хахад арал дээрэ хани ёһоной харилсаа, бата бэхи эб найрамдал тогтоолгодо туһа хүргэхэ хүсэлэнтэй байһанаа хоёр талынхид элирхэйлбэ.

Арсалдаата асуудалнуудаа амгалан аргаар, хоёр талын хэлсээнүүдые хэһэнэй үндэһөөр шиидхэхэ гэжэ хоёр тала зоригжонхой гээд хэлсээн доторнь хэлэгдэнэ.

Харилсаагаа удаа дараалан һэргээхэ ба заһаруулха зорилгоор хоёр ороной почтын, телеграфай холбоо, далайн, хуурай замай ба агаарай харилсаа һэргээхэ ябуулгануудые хэхэ гэлсэбэ. Тэрэшэлэн худалдаа наймаанай, экономическа ба бусад һалбаринуудай талаар харилсаа холбоогоо хүсэд бүрин һэргээхээр хараална.

Индиин ба Пакистанай правительстванууд бата бэхи эб найрамдал тогтоолгодо эхи табихын тула иимэ юумэ хэхэ гэжэ нэгэн һаналтайгаар мэдэрбэ: орон бүхэнэй зэбсэгтэ хүсэнүүд өөр өөрын харьяата уласхоорондын хилэ дээрэ буусаагдаха ёһотой. Сэрэгүүдые гаргалга энэ хэлсээнэй хүсэндөө ороһон сагһаа эхилээд, 30 хоногой турша соо дүүргэгдэхэ.

1971 оной декабриин 17-до буудалдаанай болюулагдаһанһаа уламжалан, тогтоогдоһон хиналтын линиие хоер талынхид Джамму ба Кашмирта сахиха болоно. Энэ линиие эбдэхэ зорилгоор хүсэ хэрэглэхэ заналта хэхэ гү, али хэрэглэхэ ябадалһаа бэеэ бариха уялга хоёр тала абаба.

Хоёр ороной хүтэлбэрилэгшэд шухала болоһон таатай сагта уулзадаг байха гэжэ ойлголсоо. Хоёр талын түлөөлэгшэд бата бэхи эб найрамдал тогтоолгын, харилсаагаа заһаруулгын аша туһада шэнэ хэлсээнүүдые, тэрэ тоодо сэрэгэй пленэйхид ба барянда байһан граждан зониие бусааха асуудалнуудые Джамму ба Кашмирай асуудал эсэслэн шиидхэлгын, дипломатическа харилсаа һэргээлгын асуудалнуудые уулзалгын болотор зүбшэн хэлсэхэ байха.

ВАШИНГТОН

Гэмтэ ябадалтан улам олошорно

ТАСС

Американ общественные доройтуулжа байгаа гэмтэ ябадал Холбоото Штадуудай шиидхээгүй эгээн хэсүү асуудалнуудай нэгэн байһаар.

«Гэмтэ ябадалай мүнөөнэйхидэл адли түргэнөөр һүжэрэн олошороо һаань, манай обществын оршон байха аргань барагдаха,—гэжэ шэнжэлгэ хэдэг, политикын асуудалнуудые шиидхэдэг комитедэй элидхэл дотор хэлэгдэнэ. Худалдаа наймаанай түлөөлэгшэдһөө бүридэдэг энэ комитедэй элидхэл соо дурдагдаһанай ёһоор, «жараад онуудай туршада орон доторхи бүхы гэмтэ ябадалай хэмжээе дунда жэшээгээрнь абабал, 156 процентээр нэмэһэн байна. Орон дотор гэмтэ ябадал гаргаһан 1,5 миллион хүн гансахан 1970 оной туршада баригдажа тушаагдаа.

Редактор
Ц. Ц. ЦИБУДЕЕВ.

Манай адрес, телефонууд

г. Улаан-Удэ, ул. Ленина 35. Телефоны: редактора — 54-54, приёмная — 54-93, зам. редактора — 68-08, зам. редактора — 62-62, ответ. секретаря — 50-52, зам. ответ. секретаря — 66-76, отделы: партийной жизни — 60-91, сельского хозяйства — 64-36, 63-86, пропаганды и агитации — 56-23, промышленности и строительства — 61-35, советского строительства и быта — 69-58, культуры и школ — 60-21, писем и рабселькоров — 67-81, информации — 34-05, общественная приёмная — 56-62, машинное бюро — 57-63, фотолаборатория — 33-61.

Н-04479. Заказ № 1301.